

Jaarverslag 2013

Jaarverslag

2013

Inhoudsopgave

Secretariaatsverslag

1. Inleiding	7
2. Bestuur & Organisatie	9
2.1 Bestuur	9
2.2 Personeel	9
2.3 Overleg met Landelijk Bestuur van de ChristenUnie	10
2.4 Passief kiesrecht voor vrouwen	10
2.5 Partijorganisatie	11
2.6 Europees Parlement	11
2.7 Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa (VOE)	13
3. Activiteiten	17
3.1 Vitalisering kiesverenigingen	17
3.2 De Banier	17
3.3 Verkiezingen	18
3.3.1 <i>Tweede Kamerverkiezingen</i>	18
3.3.2 <i>Gemeenteraadsverkiezingen</i>	18
3.3.3 <i>Verkiezing Europees Parlement</i>	19
3.3.4 <i>Provinciale Statenverkiezingen</i>	19
3.3.5 <i>Waterschapsverkiezingen</i>	19
3.4 Scholingsactiviteiten	19
3.5 Burgemeesters, wethouders en Statenleden	20
3.6 Jaartheme / politiek partijbreed congres	20
3.7 Website	20
3.8 Beurzen	21
4. Guido de Brès-Stichting	23
4.1 Inleiding	23
4.2 Bestuur en personeel	23
4.3 Publicaties	24
4.4 Zicht	26
4.5 Guido-conferenties	27
4.6 Communicatie	28
4.7 Uitleiding	29
5. SGP-jongeren	31
5.1 Voorwoord	31
5.2 Bestuur	31
5.2.1 <i>Algemeen</i>	31
5.2.2 <i>Voorzitter - Jan Willem Kranendonk</i>	31
5.2.3 <i>Vicevoorzitter - Harm Jan Polinder</i>	31
5.2.4 <i>Secretaris - Corry-Anne Everse</i>	32
5.2.5 <i>Politiek voorzitter - Martin de Jong</i>	32

5.2.6	<i>Politiek secretaris - Maarten den Dekker</i>	32
5.3	<i>Beleidsadviseur - Frank van Putten</i>	33
5.4	Commissies	33
5.4.1	<i>Organisatie - Wilhelm Doeleman</i>	33
5.4.2	<i>Communicatie - Martin Holleman</i>	33
5.4.3	<i>KLIK - Maarten Molenaar</i>	34
5.4.4	<i>In Contact - Leendert van Beek</i>	34
5.4.5	<i>Leden & Relaties - Tineke Morren</i>	34
5.4.6	<i>Internationaal - Wilco Kodde</i>	34
5.4.7	<i>Duurzame Ontwikkeling en Landbouw - Jan Willem Bijnagte</i>	34
5.4.8	<i>Onderwijs - Job de Visser</i>	35
5.4.9	<i>Sociaal en Economische Zaken - Martijn Markus</i>	35
5.4.10	<i>Binnenland - Frank van Es</i>	35
6.	SGP-fracties in de Staten-Generaal	37
6.1	Tweede Kamer	37
6.1.1	<i>Personalia</i>	37
6.1.2	<i>De akkoorden</i>	37
6.1.3	<i>Activiteiten in en buiten de Kamer</i>	39
6.2	Eerste Kamer	41
7.	Afsluiting	43
Bijlage 1	Agenda algemene vergadering 29 maart 2014 (incl. bijlagen)	44
Bijlage 2	Kwantitatief overzicht	51
Bijlage 3	Verslag algemene vergadering 16 maart 2013	52
Bijlage 4	Verslag huishoudelijke vergadering 16 maart 2013	59
Financieel jaarverslag		62
	Verslag van de penningmeester	62
	Balans per 31 december 2013	64
	Rekening van baten en lasten over het jaar 2013	65
	Accountantsverklaring	66

1 Inleiding

Sinds 30 april 2013 heeft het Koninkrijk der Nederlanden een nieuwe vorst in de persoon van koning Willem-Alexander. Dat is wel de opvallendste gebeurtenis in het jaar 2013. Zijn moeder, koningin Beatrix, kondigde in januari 2013 haar afscheid aan. Op 30 april was haar abdicatie een feit en vond de inhuldiging plaats van koning Willem-Alexander. Nederland is sinds 1813 een koninkrijk en na 123 jaar kent de constitutionele monarchie weer een koning. De SGP weet zich hartelijk verbonden aan het huis van Oranje. De bede van de jonge vorst Salomo aan het begin van zijn regeerperiode was wezenlijk: ‘Geef dan Uw knecht een verstandig hart om Uw volk te richten, verstandiglijk onderscheidende tussen goed en kwaad (...)’ (1 Kon. 3:9). Die bede is heilzaam voor vorst en onderdaan.

Een verstandig hart onderwerpt zich in gehoorzaamheid aan Gods Woord. Die weg wijst de SGP in de publieke debatten op lokaal, provinciaal, nationaal en Europees niveau. De politieke omstandigheden zijn ingewikkeld, zeker op nationaal niveau. Het kabinet-Rutte regeert met wisselende meerderheden. De SGP-kamerleden hebben het afgelopen jaar voor moeilijke keuzes gestaan. Zij kozen ervoor een constructieve bijdrage te leveren aan de akkoorden die gesloten zijn rond de begrotingsbehandeling. Het getuigenis van Gods Woord staat een politiek participeren niet in de weg. Telkens zullen Gods woorden door moeten klinken: ‘Mijn volk, zeide Ik, hoor toe, en Ik zal onder u betuigen; Israël, of gij naar Mij hoordet!’ (Psalm 81:9). Het spanningsveld op nationaal niveau is het spanningsveld waar elke politicus van de SGP mee te maken heeft. Wijsheid van boven is nodig. Het werken in het publieke domein veronderstelt bidden in het private domein van de binnenkamer. Tegelijkertijd dienen SGP'ers de hand aan de ploeg te slaan.

Onze partij nam in het voorjaar 2013 het nieuwe partijbureau officieel in gebruik. Dat is een mijlpaal waar in dankbaarheid op teruggekeken mag worden. Op het partijbureau zijn de partij, het Wetenschappelijk Instituut en de SGP-jongeren gevestigd. Zij werken samen voor de diverse doelgroepen van onze partij ten dienste van de beginselen van Gods Woord. Een politieke partij anno 2013 vereist een bepaalde mate van professionaliteit. De praktische en wetenschappelijke toerusting van onze vertegenwoordigers neemt een grote plaats in. Het is hier niet de plaats daar over uit te weiden. Het jaarverslag geeft een nauwkeurig beeld van alle werkzaamheden die verricht zijn.

SGP'ers mogen en moeten hun werk doen in de wetenschap dat de Heere, de Koning der Koningen, regeert. Zijn koninkrijk is van eeuwigheid tot eeuwigheid. Die God dient ook in het publieke domein erkend en gehoorzaamd te worden.

2 Bestuur & Organisatie

2.1 Bestuur

In de op 16 maart 2013 gehouden algemene vergadering zijn de volgende leden van het Hoofdbestuur herkozen: ir. L. de Knecht en P.T. de Vries. In de vacature van W. Koliijn is gekozen J.W. Keuken MBA en in de vacature van ds. C.A. van Dieren is gekozen drs. W. Visscher.

Het Hoofdbestuur bestaat op 31 december 2013 uit de volgende personen:

- » ds. A. van Heteren *Partijvoorzitter*
- » M.F. van Leeuwen *Algemeen voorzitter*
- » drs. P.A. Zevenbergen *Secretaris*
- » J.P. Tanis MBA *Penningmeester*
- » mr. P.J. den Boef
- » prof.dr. H. van den Belt
- » prof.dr.ir. A.G. Bregman
- » ds. D. Heemskerck
- » mr. M.J.W. Hoek
- » J.W. Keuken MBA
- » ir. L. de Knecht
- » H. Uil
- » drs. W. Visscher
- » ds. A. Vlietstra
- » P.T. de Vries

Het Hoofdbestuur heeft in 2013 in totaal zeven keer vergaderd. Het dagelijks bestuur heeft zes keer vergaderd. In december is er de reguliere gezamenlijke vergadering geweest van het Hoofdbestuur met de leden van de Raad van Advies.

Tijdens de partijdag op 16 maart 2013 is afscheid genomen van de heren W. Koliijn en ds. C.A. van Dieren. Op 26 april 2013 is dat binnen de kring van het Hoofdbestuur op informele wijze gedaan.

Er wordt gewerkt aan een nieuw beleidsplan dat voortborduurde op het in 2008 vastgestelde plan. In de jaarverslagen over de achterliggende jaren is daarover steeds gerapporteerd.

Als adviseur zijn bij de vergaderingen van het Hoofdbestuur aanwezig de heren mr. C.G. van der Staaij (voorzitter Tweede Kamerfractie van de SGP) en mr. V.A. Smit (algemeen secretaris).

2.2 Personeel

Er zijn in 2013 geen veranderingen geweest in de samenstelling van het personeelsbestand van de partij. Wel is bij de SGP-jongeren de heer mr. F. van Putten als beleidsadviseur de heer J.M. ten Hove MA opgevolgd.

De totale personele bezetting is op 31 december 2013 als volgt:

- » W. Goudriaan *adviseur CVV*
- » mw. C.W. de Jong *medewerkster CVV*
- » mw. C.M. Lindhout-Baak *huishoudelijk medewerkster (parttime)*
- » mw. drs. S. Paul-Cammeraat *secretarieel-administratief medewerkster (oproepkracht)*
- » drs. H. Pool *adviseur CVV*
- » mw. C.W. Pors-de Visser *secretarieel-administratief medewerkster*

- » mw. J.C. van Putten-van Dieren *administratief medewerkster (parttime)*
- » J.S. van der Ree Doolaard *adviseur CVV (parttime)*
- » mr. V.A. Smit *algemeen secretaris*
- » mw. A.C. Weerheim *managementassistente*
- » mw. M. Westerhout *administrateur*

Wetenschappelijk instituut

- » drs. J.A. Schippers *directeur*
- » drs. J.W. van Berkum *wetenschappelijk medewerker*

SGP-jongeren

- » mr. F. van Putten *beleidsadviseur*

Het managementteam bestaande uit de heren Schippers, Van Putten en Smit vergadert in beginsel elke derde maandag van de maand, terwijl er een driewekelijks werkoverleg is met de medewerkers van het secretariaat en ook met die van communicatie, voorlichting en vorming.

2.3 Overleg met Landelijk Bestuur van de ChristenUnie

Jaarlijks wordt overleg gevoerd met het landelijk bestuur van de ChristenUnie. In dit overleg is het in 2013 vooral gegaan over de verkiezing van het Europees Parlement D.V. in 2014. Er zal weer met een gezamenlijke lijst aan deze verkiezing worden deelgenomen. De voorzitters van beide besturen houden tussentijds bilateraal informeel contact.

Er is sprake van een open en constructief overleg in een ontspannen sfeer met respect voor wederzijdse verschillen, oog voor de vele overeenkomsten en vooral een besef van de noodzaak om elkaar in het belang van een Bijbels genormeerde politiek te willen versterken.

In dit verband zij voorts nog vermeld dat een afgevaardigde van het Hoofdbestuur zo mogelijk de algemene vergaderingen van de ChristenUnie bijwoont om mede daardoor blijk te geven van wederzijds meelevens.

2.4 Passief kiesrecht voor vrouwen

Op 9 april 2010 is door de Hoge Raad arrest gewezen in het door de SGP en de Staat aanhangig gemaakte cassatiegeding tegen het arrest van het Gerechtshof te Den Haag van 20 december 2007. Volgens de Hoge Raad moet de Staat maatregelen nemen die er daadwerkelijk toe leiden dat de SGP het passief kiesrecht aan vrouwen toekent. De Staat moet een maatregel treffen die effectief en tegelijkertijd de minste inbreuk maakt op de grondrechten van (de leden van) de SGP. De SGP heeft begin oktober 2010 met het oog op bovenbedoeld arrest een klacht ingediend bij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) in Straatsburg. Het EHRM heeft op 10 juli 2012 beslist dat de klacht van de SGP niet-ontvankelijk is wegens kennelijke ongegrondheid. Daarmee zijn de juridische procedures uitgeput en is het inmiddels onaantastbare arrest van de Hoge Raad 'geldend recht' geworden.

Gelet op het voorgaande heeft het Hoofdbestuur na een intensief bezinningsproces en na overleg met tal van interne en externe deskundigen eind 2012 besloten om een nieuw artikel 13a aan het Algemeen Reglement toe te voegen om zodoende binnen de kaders van de rechtsstaat te blijven opereren. Met dat (geamendeerde) voorstel is in de op 16 maart 2013 gehouden huishoudelijke vergadering door een meerderheid van bijna 79% van de afgevaardigden ingestemd. Het nieuwe artikel 13a van het Algemeen Reglement luidt als volgt:

"Gelet op het arrest van de Hoge Raad van 9 april 2010 (LJN BK4547 en BK4549) kan het geslacht van kandidaten bij de kandidaatstelling als bedoeld in de artikelen 13b tot en met 17 van dit Algemeen Reglement rechtens niet aan kandidaten worden tegengeworpen".

Begin 2013 zijn met betrekking tot bovenbedoeld voorstel regionale voorlichtingsbijeenkomsten gehouden, is toelichting verstrekt in tal van vergaderingen van besturen en/of leden van plaatselijke kiesverenigingen en zijn gesprekken gevoerd met kerkelijke vertegenwoordigers.

Met pijn in het hart moet worden geconstateerd dat de discussie binnen de partij over het passief kiesrecht voor vrouwen door bovenbedoelde rechterlijke uitspraken in juridische zin definitief is beslecht. Tegelijk mag en moet het beginsel als zodanig worden uitgedragen en mag van iedereen worden verwacht dat dienovereenkomstig wordt gehandeld.

2.5 Partijorganisatie

Reeds in het *Jaarverslag 2011* is melding gemaakt van het feit dat in 2011 een bezinning was gestart op de partijorganisatie *"waarbij het natuurlijk het belangrijkste is om ervoor te zorgen dat kiesverenigingen voor wat betreft randvoorwaardelijke zaken worden ontlast om hen zodoende des te beter in staat te stellen met nog meer inzet vorm en inhoud te geven aan de doelstelling van de partij om Gods Woord tot meer erkenning te brengen in het maatschappelijke leven"*. En ook dat een direct lidmaatschap van de partij mogelijk zou worden gemaakt.

In 2012 is een aantal bijeenkomsten georganiseerd met een zogenoemde klankbordgroep bestaande uit personen uit alle geledingen van de partij (bestuursleden van plaatselijke kiesverenigingen en provinciale en lokale politici) en met de leden van de Raad van Advies. Als gevolg van onder meer de tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen in september 2012 is de bezinning tijdelijk getemporeerd, waarna die begin 2013 weer is geïntensiveerd. Bij brief d.d. 10 september 2013, kenmerk P130910.091, zijn de (kies)verenigingen uitgenodigd om een primaire reactie te geven op de hoofdlijn van de denkrichtingen. Daarvoor zijn in de periode van 1 tot en met 22 oktober 2013 regionale informatiebijeenkomsten voor bestuursleden van plaatselijke, gemeentelijke en provinciale (kies)verenigingen gehouden. Tijdens die bijeenkomsten is het resultaat van bovenbedoelde bezinning tot dan toe gepresenteerd en is vooral geluisterd naar de reacties daarop.

Inmiddels zijn de resultaten van de bezinning neergelegd in gewijzigde partijstatuten en een gewijzigd Algemeen Reglement voor de partij. Op basis van deze documenten zijn voorstellen geformuleerd die in de vorm van een 'congresbundel' eind maart 2014 aan de besturen van de plaatselijke kiesverenigingen (en ter kennisneming aan die van gemeentelijke kiesverenigingen en provinciale verenigingen) zullen worden toegezonden. De voorstellen worden besproken in een D.V. op zaterdag 14 juni 2014 te houden zogenoemde huishoudelijke vergadering. De congresbundel bevat de agenda voor die vergadering, de voorstellen (ook in de vorm van vraag & antwoord) en de integrale tekst van de gewijzigde statuten en het gewijzigde Algemeen Reglement.

2.6 Europees Parlement

De SGP heeft zich in het Europees Parlement (EP) aangesloten bij de politieke fractie Europa van Vrijheid en Democratie (EVD), een kleine en onafhankelijke fractie waar de SGP haar standpunten en beginselen in alle vrijheid kan en mag uitdragen.

Drs. Bas Belder is als Europarlementariër lid van de commissie Buitenlandse Zaken en plaatsvervangend lid van de Begrotingscommissie, de commissie Economische en monetaire zaken en de subcommissie Mensenrechten. Daarnaast is hij voorzitter van de delegatie voor de betrekkingen met Israël, lid van de Japan-delegatie en plaatsvervangend lid van de USA-delegatie.

De volgende medewerkers waren in 2013 in dienst:

- » Leonard den Boef MA
- » drs. Dick Jan Diepenbroek (parttime)
- » Christine van Dijk LL.M
- » drs. Elise van Doorn
- » drs. Walter van Luik
- » drs. Frank van der Maas

Gedurende de maanden januari-maart diende Leonard den Boef de eurofractie als stagiair. In de periode april-juni was Gonda van 't Zelfde als stagiair werkzaam bij de fractie.

» **Israel**

De eurofractie SGP zette in 2013 haar inspanningen voor versterking van de betrekkingen tussen de EU en Israël voort. Zij deed dit primair door het voorzitterschap van de officiële delegatie van het EP voor de relaties met de Joodse staat en zijn instellingen, voorop de Knesset. Deze politieke verantwoordelijkheid resulteerde in informatieve maandelijks zittingen waar de volle breedte van de wederzijdse betrekkingen tussen de EU en Israël aan de orde kwam alsmede in een zeer geslaagde gezamenlijke zitting met het Israëlische parlement in november 2013. Daarnaast participeerde Belder als bestuurslid in de vele activiteiten van de European Friends of Israel (EFI) in het EP, en nam hij deel aan twee internationale congressen van de Israel Allies Caucus in Jeruzalem (september) en Washington (november). Evenals in voorgaande jaren onderhield de eurofractie SGP in 2013 nauwe contacten met de Israëlische ambassade in Brussel. Blijvende punten van wederzijdse zorg vormen de aanhoudende uitingen van antisemitisme binnen Europa zelf alsmede de groeiende tendens naar anti-Israëlische economische initiatieven.

» **Buitenlandse Zaken**

In het voorjaar van 2013 werd het EU-China rapport van Belder aangenomen door het EP. Het rapport bestrijkt vier kerngebieden: de relatie tussen de EU en China, de interne situatie in de Volksrepubliek, de mensenrechtensituatie en de externe situatie van deze wereldspeler van formaat. In het kader van de mensenrechtenparagraaf heeft Belder veel aandacht besteed aan de situatie van huiskerken in het land.

De eurofractie zet zich met grote regelmaat in voor godsdienstvrijheid, waar dan ook ter wereld. Zo heeft de eurofractie in april een seminar georganiseerd over de situatie van christenen in Nigeria. Ook de positie van christenen in Syrië heeft onze nadrukkelijke aandacht gehad. Daarnaast heeft Belder zich actief ingezet voor de gevangenen gehouden Amerikaans-Iraanse voorganger Saeed Abedini.

» **Begroting en economie**

Belder heeft amendementen ingediend op de begroting voor 2014, waarin hij bezuinigingen voorstelde op zaken die niet tot de kerntaken van de EU behoren, zoals sport- en cultuurbeleid, elkaar overlappende agentschappen, het mediabudget van het parlement en het huis van de Europese geschiedenis. Ook diende hij amendementen in om de bestrijding van antisemitisme in Turkije actief ter hand te nemen.

De eurocrisis vroeg ook in 2013 de aandacht van Europese beleidsmakers. De eurofractie heeft de ontwikkelingen nauwlettend gevolgd en in het debat haar standpunten naar voren gebracht. Zo hebben we gewezen op de noodzaak de schulden af te bouwen tot houdbare niveaus. Tevens heeft Belder zich in het Europees Parlement en de media uitgesproken tegen het voorstel om alle Europeanen te laten meebetalen aan het redden van zwakke banken via de opbouw van een bankenunie.

Tegen de achtergrond van deze problematiek en voorstellen heeft de eurofractie een symposium over de eurocrisis georganiseerd. We hebben er van gedachten gewisseld met experts en geïnteresseerden uit de achterban. De deskundigen hebben nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de schuldenproblematiek, oplossingsrichtingen voor de eurocrisis en het zorgwekkende feit dat

de maatregelen de beleidsruimte van de nationale parlementen steeds verder uithollen. Tot slot hebben we een voorstel ingediend om de invoering van een belasting op financiële transacties tegen te gaan. Deze belasting zou Nederlandse banken, verzekeraars en pensioenfondsen, en indirect dus ook de consumenten, jaarlijks tenminste vier miljard euro kosten.

» Landbouw en Visserij

Op het gebied van landbouw en visserij speelden in 2013 belangrijke wetgevingsdossiers. De eurofractie volgde de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid op de voet door bij de dialoogonderhandelingen aanwezig te zijn en kon de informatie nuttig inzetten in contacten. De inzet was zoveel mogelijk ruimte voor de Nederlandse boeren. Ook op het gebied van visserij werden de hervormingsdossiers nauwgezet gevolgd, in het bijzonder de zorgwekkende ontwikkelingen rondom de aanlandplicht die grote gevolgen zal hebben voor de Nederlandse sector. Er was sprake van frequent overleg met de sector.

De zaak die de eurofractie aankaartte bij de Europese Commissie (EC), betreffende de ongelijke behandeling van Nederlandse vissers onder Belgische vlag, kwam dit jaar tot een succesvolle afronding. Op basis van schriftelijke vragen van de eurofractie verzocht de EC de Belgische autoriteiten de wet te wijzigen. Het afgelopen jaar hebben we aanhoudend contact hierover gehad met de EC en heeft België uiteindelijk in december 2013 de wet gewijzigd.

» Overige zaken

De eurofractie volgt de onderhandelingen voor een vrijhandelsakkoord met de VS en diende amendementen in om de Jonesact op de onderhandelingsagenda te krijgen.

Belder nam ook dit jaar weer deel aan de 'week voor het leven' waarin hij opriep een einde te maken aan de financiering van embryonaal stamcelonderzoek. Daarnaast heeft hij zich eind 2013 actief ingezet om het 'abortusrapport' van EP-lid Estrela van tafel te krijgen.

Het afgelopen jaar bracht de eurofractie een werkbezoek aan scheepsbouwer IHC Merwede. Ook stelde de fractie meerdere keren vragen aan de Europese Commissie over de slepende Spaanse taxleasezaak.

2.7 Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa (VOE)

De Stichting VOE is "de internationale poot" van de SGP en houdt zich bezig met het organiseren van politieke bewustwordingsactiviteiten in landen grenzend aan de Europese Unie in Oost-Europa en Noord-Afrika. Deze activiteiten worden financieel mogelijk gemaakt door subsidie voor politieke partijen in het kader van het MPP-Programma (Maatschappelijke Transformatie Programma voor Politieke Partijen).

In dit jaarverslag een terugblik op de werkzaamheden die door Stichting VOE in 2013 zijn verricht.

» Bestuur en personeel

In het verslagjaar telde het bestuur van de Stichting VOE vijf bestuursleden. In verband met uitbreiding van het bestuur werd in mei 2013 mw. E. van Doorn benoemd als nieuw bestuurslid. P. Kranendonk nam in juni afscheid als penningmeester en werd vervangen door G.A.R. Kraaijeveld. Mevrouw M. van Oost werd in oktober benoemd als adviseur van de stichting. L. van der Waal nam na vele jaren waarin hij bij de stichting betrokken was als bestuurslid en adviseur afscheid.

De samenstelling van het bestuur is per 31 december 2013 als volgt:

- » E. van Voorden *voorzitter*
- » W. Jongsma *secretaris*
- » G.A.R. Kraaijeveld *penningmeester*
- » H.J. van Schothorst
- » mw. E. van Doorn

Als adviseurs heeft de stichting:

- » Ds. H. van den Belt
- » mw. M. van Oost

Personeel:

- » J.C. Bazen *coördinator voor 0,1 fte*

Het bestuur vergaderde in 2013 negen keer. Naast het werk van de coördinator werden alle activiteiten en projecten uitgevoerd door vrijwilligers. In veel gevallen waren deze vrijwilligers bestuursleden en door de Stichting VOE uitgenodigde sprekers op conferenties.

In het afgelopen jaar zijn trainingen verzorgd door o.a. Tweede Kamerlid R. Bisschop, oud-Europarlementariër L. van der Waal, de bestuursleden H.J. van Schothorst, W. Jongsma, G.A.R. Kraaijeveld en de directeur van het Wetenschappelijk Instituut, J. Schippers. Ook hebben diverse jongeren bijdragen geleverd waaronder Wilco Kodde, voorzitter commissie Internationaal van de SGP-jongeren.

» **Activiteiten**

In het verslagjaar is gewerkt aan een aantal projecten. Deze projecten zijn uitgevoerd volgens het projectplan dat aan het einde van 2012 is goedgekeurd door het bestuur. Projecten en trainingen worden altijd uitgevoerd op basis van aanvragen van de partners van de Stichting VOE.

» Albanië

In Albanië is de laatste jaren intensief samengewerkt met de Wilberforce Foundation. Dit is een christelijke stichting die op termijn een christelijke partij wil oprichten. De samenwerking en trainingen van afgelopen jaren hebben ertoe geleid dat in Albanië een stabiele organisatie van christelijke leiders, die zich landelijk inzetten voor christelijke waarden en normen, is ontstaan.

» Georgië

In Georgië werden trainingen verzorgd op het gebied van "Politiek en Ethiek", hoe om te gaan met palliatieve zorg en zaken als abortus en euthanasie. Is er plaats voor christelijke politiek in een seculariserende samenleving? Daarnaast is een conferentie georganiseerd in het kader van christelijk verantwoord bedrijfsvoeren. In Georgië leven duizenden vluchtelingen uit Abchazie en Zuid-Ossetie die in de laatste oorlog zijn verdreven door de Russen en een nieuw leven op moeten bouwen. Velen daarvan zijn christenen. Onze partner, de baptistische kerk probeert deze mensen te helpen op zowel kerkelijk als maatschappelijk vlak.

» Jordanië

Dit jaar werd in samenwerking met de Eurofractie van de SGP een factfinding missie georganiseerd naar Jordanië. Hier is mogelijke samenwerking met lokale christenen onderzocht. Het komende jaar hoopt de Stichting VOE een training te verzorgen onder Jordanese jongeren over politieke bewustwording en deelname in de lokale politiek.

» Moldavië

In Moldavië werden in het afgelopen jaar driemaal trainingen verzorgd bij de PPCD, de christelijke partij in Moldavië waar al jaren mee wordt samengewerkt. Onder andere op het gebied van branding/marketing, het gebruik van websites/social media bij verkiezingen en het voeren van campagne.

» Montenegro

In Montenegro wordt samengewerkt met de Christian Movement en de leiders van de Roma die aangesloten zijn bij de kerk op het grootste vluchtelingenkamp van de Balkan, Konik. In 1999 brak

de oorlog uit in Kosovo. Na deze dramatische oorlog zijn veel van de Roma populatie gevlucht, een aantal van hen konden in Montenegro terecht. Het is zaak dat deze mensen kunnen integreren in de samenleving. De Christelijke beweging zet zich hiervoor in. In het afgelopen jaar werd een algemeen plan opgezet voor een Roma Cultureel Centrum en een conferentie belegd over re-integratie van ex-gevangenen en verslaafden (zie ook onder publicaties en verder op <http://www.novini.nl/montenegro>).

» Publicaties en media

Bestuursleden en vrijwilligers van de Stichting VOE schreven in het afgelopen jaar diverse publicaties aangaande de werkzaamheden en uitgevoerde projecten. Deze publicaties verschenen onder andere in *De Banier*, *Novini.nl* en het *Reformatorsch Dagblad*. Daarnaast zijn publicaties geschreven als terugkoppeling voor het ministerie van BZK.

3 Activiteiten

3.1 Vitalisering kiesverenigingen

De vitalisering van kiesverenigingen heeft vooral in het teken gestaan van het opstellen van de *Handleiding Vitalisering Kiesvereniging*. Met de ervaring van twee jaar 'vitalisering kiesverenigingen' is een handleiding opgesteld waarmee kiesverenigingen in principe zelf aan de slag kunnen. Doordat het in het losbladig handboek is opgenomen, is dit document voor elke kiesvereniging beschikbaar. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 zal dit document nadrukkelijk onder de aandacht van kiesverenigingen worden gebracht met de oproep om samen met het SGP-partijbureau hiermee aan de slag te gaan.

De interesse voor de cursus Vitalisering kiesvereniging is afgenomen omdat de meeste kiesverenigingen bezig zijn met het voorbereiden van de gemeenteraadsverkiezingen van 2014. Desondanks zijn er kiesverenigingen die zelf een werkgroep voor vitalisering hebben gevormd en is door een aantal besturen een cursus aangevraagd. Verschillende besturen proberen na een inactieve tijd de kiesvereniging weer nieuw leven in te blazen.

Bijzondere aandacht heeft het initiatief van de provinciale vereniging Gelderland gevraagd, die besloten heeft een commissie Kiesverenigingen in te stellen. Het SGP-partijbureau is intensief betrokken bij de uitwerking van dit idee om als provinciale vereniging de plaatselijke kiesverenigingen optimaal te ondersteunen. De provinciale vereniging van Zuid-Holland is voor een zelfde soort commissie vrijwilligers aan het zoeken. Het zou mooi zijn als ook andere provinciale verenigingen dit oppakken, zodat het proces van vitalisering meer vaart krijgt.

Eind maart is een aanvulling op het losbladig handboek verzonden - ook te raadplegen op het afgesloten gedeelte van de website - bestaande uit de volgende documenten:

- » Gewijzigd Algemeen Reglement
- » Handleiding *Op weg naar een SGP-fractie*
- » Evaluatiegesprekken wethouders
- » Handleiding *Vitalisering kiesvereniging*
- » Draaiboek Gemeenteraadsverkiezingen 2014
- » Raamwerk verkiezingsprogramma gemeenteraad 2014
- » Handleiding Publiciteit
- » Profielschets raadslid
- » Profielschets wethouder

Een volgende aanvulling is begin 2014 voorzien (in verband met de Staten- en waterschapsverkiezingen in 2015).

Een van de onderwerpen die van de plaatselijke kiesverenigingen meer aandacht nodig heeft, is ledenwerving. Het is in een behoorlijk aantal gevallen duidelijk dat een aanzienlijke ledengroei tot de mogelijkheden moet behoren gelet op bijvoorbeeld de omvang van de kerkelijke achterban ter plaatse. Hiervoor geldt dus in het bijzonder dat stilstand veelal letterlijk achteruitgang betekent. Lidmaatschap zorgt voor betrokkenheid en bovendien zijn leden van belang voor het vervullen van bestuursfuncties en volksvertegenwoordigende ambten. In 2013 heeft slechts een veertigtal plaatselijke kiesverenigingen echt werk gemaakt van ledenwerving. De partij heeft op 1 januari 2014, 29.962 leden.

3.2 De Banier

In het afgelopen jaar is *De Banier* 10 keer verschenen. Alle nummers zijn gratis aan alle leden

toegezonden. Daarnaast zijn er zo'n 275 abonnees, niet-leden, op het partijblad.

Door de introductie van een nieuwe redactieformule en het toezenden van het blad aan alle leden van de partij wordt geprobeerd de betrokkenheid van de leden bij de partij te vergroten. Gepoogd wordt om het blad aantrekkelijk te laten zijn voor het hele gezin zonder de expliciet op jongeren gerichte bladen *KLIK* en *In Contact* en de uitgave van het wetenschappelijk instituut van de SGP, *Zicht*, in de wielen te rijden.

De direct voor besturen van (kies)verenigingen en politici bestemde informatie wordt gecommuniceerd door middel van digitale nieuwsbrieven. Ook is er een digitale nieuwsbrief voor leden en andere belangstellenden. Op deze manier hoeft *De Banier* niet te worden gebruikt voor min of meer interne huishoudelijke mededelingen die op gespannen voet staan met een ledenmagazine dat juist is bedoeld om de betrokkenheid bij de partij te vergroten.

Er moet nog een kwalitatieve evaluatie plaatsvinden. In financieel opzicht is de transformatie van een partijblad voor uitsluitend abonnees naar een magazine voor alle leden naar verwachting verlopen.

3.3 Verkiezingen

In 2013 vergde de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen en die van het Europees Parlement de meeste tijd. Daarnaast is de voorbereiding ter hand genomen van de verkiezing van Provinciale Staten en de waterschappen in 2015. De in september 2012 gehouden Tweede Kamerverkiezingen zijn geëvalueerd.

3.3.1 Tweede Kamerverkiezingen

De evaluatie van de op 12 september 2012 gehouden tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen is mede als gevolg van de verhuizing van het SGP-partijbureau eind 2012 pas in 2013 uitgevoerd. De resultaten daarvan moeten nog verwerkt worden in een te actualiseren draaiboek voor dergelijke verkiezingen.

Aan plaatselijke kiesverenigingen is gevraagd aan te geven waarom de SGP in hun gemeente stemmenwinst heeft geboekt. De respons was nagenoeg nihil. In aansluiting op bovenbedoelde evaluatie van de verkiezingen is een kiezersonderzoek uitgevoerd door TNS NIPO.

3.3.2 Gemeenteraadsverkiezingen

Om ervoor te zorgen dat de gemeentelijke kiesverenigingen in staat zijn om de voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen 2014 ter hand te nemen, is in 2012 een nieuw raamwerk voor een verkiezingsprogramma opgesteld, is het draaiboek voor deze verkiezingen en ook het handboek publiciteit geactualiseerd, zijn profielschetsen voor raadsleden en wethouders opgesteld en ook handreikingen voor evaluatiegesprekken met raadsleden en wethouders. Deze documenten zijn in het voorjaar van 2013 opgenomen in het losbladig handboek en gepresenteerd in een aantal regionale voorlichtingsbijeenkomsten voor de gemeenteraadsverkiezingen (Regiotour Gemeenteraadsverkiezingen 2014). Tijdens deze bijeenkomsten waren er workshops over onder meer de kandidaatstelling, het vormen van een campagnecommissie, het voor de campagne inzetten van jongeren, de inhoud van het raadslidmaatschap, het voeren van coalitieonderhandelingen, het gebruik van social media en het werken met de software van de Kiesraad.

Eind 2013 en begin 2014 is voor alle kiesverenigingen die al dan niet in samenwerking met de ChristenUnie deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen een machtiging afgegeven om de partijnaam boven de kandidatenlijst te mogen plaatsen. Opvallend is de in het algemeen gebrekkige kennis van het formele verkiezingsproces en het grote aantal fouten dat door kiesverenigingen wordt gemaakt bij het opstellen van de machtigingsformulieren. Dit ondanks de handreikingen in het losbladig handboek en de hierboven bedoelde workshops.

Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen is ook de website voor plaatselijke kiesverenigingen vernieuwd en is het zogenoemde publicatieplatform tot stand gebracht. Met het publicatieplatform kan elke kiesvereniging met behulp van daarvoor ontwikkelde modellen in de huisstijl van de partij een eigen verkiezingsposter, het verkiezingsprogramma, een folder, uitnodigingskaartjes, etc. opmaken en rechtstreeks bij drukkerij De Groot Goudriaan bestellen. Onderdeel is de mogelijkheid van het verzenden van een digitale nieuwsbrief aan vele geadresseerden in één keer.

Mede gelet op de aanzienlijke en ook structurele kosten van het platform voor de partij zal na de verkiezing van de Provinciale Staten in 2015 een evaluatie volgen.

3.3.3 Verkiezing Europees Parlement

Met de ChristenUnie is afgesproken om opnieuw met een gezamenlijke lijst aan deze verkiezingen deel te nemen. Gezamenlijk is de voorbereiding ter hand genomen. Het verkiezingsprogramma is gereed en de gezamenlijke campagnecommissie is van start gegaan.

De door het Hoofdbestuur ingestelde selectieadviescommissie heeft halverwege het jaar advies uitgebracht over een conceptkandidatenlijst. Deze kandidatenlijst is ongewijzigd door het Hoofdbestuur vastgesteld en aan de Raad van Advies voorgelegd. Nadien heeft een kandidaat het lidmaatschap van de partij opgezegd. De als gevolg daarvan gewijzigde kandidatenlijst is voor consultatie toegezonden aan de plaatselijke kiesverenigingen en in verband met de hiervoor bedoelde wijziging opnieuw besproken met de Raad van Advies. De lijst is eind december 2013 definitief vastgesteld.

3.3.4 Provinciale Statenverkiezingen

Er is een commissie ingesteld bestaande uit Statenleden om een raamwerkverkiezingsprogramma op te stellen voor de in 2015 te houden verkiezingen. Beoogd wordt het raamwerk begin 2014 beschikbaar te kunnen stellen aan de besturen van de Provinciale Verenigingen en dat op te nemen in het losbladig handboek.

3.3.5 Waterschapsverkiezingen

Met waterschapsbestuurders wordt gewerkt aan het tot stand brengen van een raamwerkverkiezingsprogramma voor de in 2015 - gelijktijdig met de Provinciale Statenverkiezingen - te houden waterschapsverkiezingen. Beoogd wordt het raamwerk begin 2014 beschikbaar te kunnen stellen aan de besturen van de Provinciale Verenigingen en dat op te nemen in het losbladig handboek. In het nieuwe Algemeen Reglement is de organisatie van de waterschapsverkiezingen belegd bij de Provinciale afdelingen.

3.4 Scholingsactiviteiten

In verband met de aanstaande nieuwe raadstermijn 2014-2018 is het scholingsprogramma intern geëvalueerd en ingrijpend vernieuwd. Het nieuwe programma 2013-2017 onderscheidt twee belangrijke doelgroepen. Het gaat om scholing voor politici en voor besturen van plaatselijke kiesverenigingen. Het aanbod is mede dankzij de nieuwe huisvesting van het SGP-partijbureau flexibeler gemaakt naar tijd (veel meer mogelijkheden in de avonden). Ook zijn er meer mogelijkheden voor scholing 'op locatie'. Het programma wordt direct na de gemeenteraadsverkiezingen bekend gemaakt.

Vanaf september 2013 is op een tweetal locaties een scholingsprogramma voor aspirant-raadsleden van start gegaan. Dit programma voorzag gelet op de vraag daarnaar en de vele positieve reacties in een behoefte. Natuurlijk zijn verbeteringen mogelijk. Die zullen worden verwerkt in een dergelijk programma in 2017 D.V.

In het najaar van 2013 is een 'kadercursusdag' georganiseerd die in het bijzonder was gericht op de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen. Het aantal deelnemers (circa 100) was mede als gevolg daarvan veel meer dan bij de laatste kadercursusdagen het geval was. Het belang van permanente educatie wordt nog te weinig onderkend.

3.5 Burgemeesters, wethouders en Statenleden

In december 2013 is er een gesprek geweest met burgemeesters om te verkennen of, en zo ja op welke wijze, de partij meer kan doen aan het scouten en motiveren van potentiële kandidaten voor dit ambt. En ook hoe leden van vertrouwenscommissies beter voor hun taak kunnen worden toegerust. Dit zal leiden tot nog nader te beschrijven acties in 2014.

Voor wat betreft de benoeming en het ontslag van burgemeesters zij vermeld dat de heer ir. M. Houtman is benoemd tot wnd. burgemeester van Leerdam en de heer A. Noordergraaf tot wnd. burgemeester van Woudrichem.

Het wethoudersoverleg kwam twee keer bij elkaar. Ook het zogenoemde Statenledenoverleg komt een of twee keer per jaar bijeen.

3.6 Jaarthema / Politiek partijbreed congres

In 2012 is voor het eerst gewerkt met een jaarthema. Het thema was 'Oog voor elkaar. Christelijke saamhorigheid in crisistijd'. De verschillende partijgeledingen hebben daaraan elk op hun manier aandacht besteed. Zo zijn er nogal wat artikelen over het jaarthema verschenen in De Banieren in Zicht. De Tweede Kamerfractie heeft verschillende werkbezoeken afgelegd die in het teken van het jaarthema stonden. Op 30 november 2012 is een partijbreed congres georganiseerd waarvoor het wetenschappelijk instituut een congresbundel heeft samengesteld. Dit jaarthema is mede gelet op de in september 2012 gehouden tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen ook in 2013 gecontinueerd.

Het partijbrede congres vond in 2013 plaats op 29 november onder de titel "Een nieuw Réveil?!".

Een belangrijke doelstelling blijft om het jaarthema nog nadrukkelijker te laten gaan leven op lokaal niveau (plaatselijke kiesverenigingen en gemeenteraadsfracties). De bekendheid met het op de laatste vrijdag van november te houden partijbrede politieke congres als 'logische' aanvulling op de meer bezinnende partijdag in maart van elk jaar kan worden vergroot.

Het jaarthema voor 2014 is 'Bouwen aan vertrouwen' en het partijbrede politieke congres wordt gehouden op vrijdagmiddag 28 november 2014.

3.7 Website

De website is in verband met de tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen in 2012 vernieuwd. De transformatie van verkiezingswebsite naar definitieve website (geïntegreerd met die van het wetenschappelijk instituut) heeft in 2013 plaatsgevonden. Ook de op de nieuwe website gebaseerde template voor kiesverenigingen is dat jaar beschikbaar gekomen. De belangrijkste doelstelling van de template is het bevorderen van eenheid en herkenning in huisstijl, het verzekeren van continuïteit en veiligheid en dat uiteraard tegen zo laag mogelijke kosten.

Ook is het afgesloten gedeelte van de landelijke website voor verenigingen gerealiseerd. Daar zijn allerlei documenten zoals statuten, Algemeen Reglement en Program van Beginselen te vinden. Ook de inhoud van het losbladig handboek is hier digitaal te raadplegen. Verder worden daar de aan plaatselijke kiesverenigingen toegezonden brieven geplaatst. Om in dit afgesloten gedeelte te kunnen komen, moet met een gebruikersnaam en een wachtwoord worden ingelogd. De besturen van de plaatselijke, gemeentelijke en provinciale (kies)verenigingen zijn daarover per

brief geïnformeerd. Uiteraard moet met de informatie in het afgesloten gedeelte prudent worden omgegaan en dus ook met de inloggegevens. De besturen van de (kies)verenigingen zijn daarvoor verantwoordelijk.

Er verschijnen drie soorten van digitale nieuwsbrieven. De algemene nieuwsbrief om leden en andere belangstellenden op de hoogte te houden van politiek nieuws (verschijnt 4 keer per jaar). Verder een nieuwsbrief voor plaatselijke kiesverenigingen om besturen te motiveren, te inspireren en handvatten te geven voor hun bestuurlijke activiteiten (verschijnt 10 keer per jaar). Tot slot een nieuwsbrief voor politici om hen te ondersteunen in hun politieke activiteiten (verschijnt onregelmatig).

3.8 Beurzen

Ook in 2013 was de SGP met een stand present op de 50-Plusbeurs in Utrecht (september). Verder is de SGP present geweest op de gezinsbeurs Wegwijs (Utrecht, februari). Ook was de SGP present bij de Nederland Zingtdag in de Jaarbeurs te Utrecht (mei).

zicht

2013-1

Uitgeverij voor gereformeerd christen en politiek en maatschappij

Hervorming welvaartsstaat

David van Tilburg: De Staat is al hervormd, dat was zelfs nooit bedoeld bij hervormingswerk, maar nu is eenmaal beter gaat draaien.

David van Tilburg: De hervormingswerkzaamheden die voortvloeien uit de welvaartsstaat zijn vaak beperkt.

zicht

2013-2

Uitgeverij voor gereformeerd christen en politiek en maatschappij

Christenvervolgung wereldwijd

Edwin Boudder: "Als christenen hebben we in deze wereld ten allezamen geen rechten, maar een roeping."

Edwin Boudder: "Als christenen hebben we in deze wereld ten allezamen geen rechten, maar een roeping."

zicht

2013-4

Uitgeverij voor gereformeerd christen en politiek en maatschappij

Gemeenteraadsverkiezingen

Prof. dr. Maarten Aalder: "Zijn ik kan geen kerkman met heel geweten, maar met samenlevingsgerichtheid naar geen daver op stand."

Prof. dr. Maarten Aalder: "Zijn ik kan geen kerkman met heel geweten, maar met samenlevingsgerichtheid naar geen daver op stand."

zicht

2013-3

Uitgeverij voor gereformeerd christen en politiek en maatschappij

Democratie in reparatie

Kees Bolding: "De democratische rechtspraak is geen rustig heil; maar omhoog in beweging."

Kees Bolding: "De democratische rechtspraak is geen rustig heil; maar omhoog in beweging."

4 Guido de Brès-Stichting

4.1 Inleiding

De Guido de Brès-Stichting, het Wetenschappelijk Instituut voor de Staatkundig Gereformeerde Partij (WI-SGP), is de 'denktank' ten behoeve van de SGP. Het instituut onderzoekt zelfstandig politieke en maatschappelijke vraagstukken, met als doel kennis en inzicht te verwerven met het oog op een voortdurende ontwikkeling van de staatkundig-gereformeerde visie op alle relevante beleidsterreinen. De resultaten van het onderzoek communiceert het instituut met politici, partijleden, SGP-stemmers en extern publiek. De Guido de Brès-Stichting is opgericht op 21 maart 1974 en viert in 2014 haar 40-jarig jubileum.

Met dit verslag willen bestuur en directeur verantwoording afleggen aan donateurs en vrienden van de Stichting, aan de leden en het Hoofdbestuur van de SGP over de activiteiten van het instituut in het jaar 2013.

4.2 Bestuur en personeel

In het verslagjaar telde het bestuur van de Guido de Brès-Stichting negen leden. Eind 2013 waren de bestuursleden dr. W. Fieret, dr. A. Goudriaan en mw. dr. M. Verduijn aftredend. Mevrouw dr. M. Verduijn en de heer dr. A. Goudriaan zijn met ingang van 1 januari 2014 herbenoemd voor een volgende bestuursperiode. De heren dr. W. Fieret (voorzitter) en drs. P.C. den Uil (penningmeester) treden per 31 december 2013 terug.

Het bestuur heeft per 1 januari 2014 de heer mr. A. Klaassen benoemd tot voorzitter. Het voornemen is om op 6 februari 2014 de heren dr. J.J. Meeuse uit Geldermalsen en J.J. Zoeteman RA uit Ermelo te benoemen tot bestuurslid.

Het bestuur is per 31 december 2013 als volgt samengesteld [tussen haakjes staat evt. de bestuursfunctie]:

- » Dr. W. Fieret, Woudenberg, [voorzitter], 63 jaar, lector identiteitsvraagstukken aan het Hoornbeeckcollege voor MBO te Amersfoort;
- » Dr. ir. J.S. van den Brink, Meteren, [secretaris], 45 jaar, Principal Scientist bij Philips Healthcare te Best en raadslid van de gemeente Geldermalsen;
- » Drs. P.C. den Uil, Oud-Alblas, [penningmeester], 59 jaar, zelfstandig adviseur en musicus;
- » Mr. A. Klaassen, Barneveld [algemeen adjunct], 35 jaar, specialist in arbeidsrecht bij Bouwman en Van Dommelen Advocaten te Bunschoten;
- » Prof. dr. H. van den Belt, Woudenberg, 42 jaar, hervormd predikant, bijzonder hoogleraar gereformeerde Godgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit Groningen, lid van het Hoofdbestuur van de SGP;
- » Dr. R. Bisschop, Veenendaal, 57 jaar, lid van de SGP-fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
- » Dr. A. Goudriaan, Ridderkerk, 44 jaar, universitair docent patristiek en vroegmoderne theologiegeschiedenis aan de faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam;
- » Mevr. dr. M. Verduijn, Alphen aan den Rijn, 34 jaar, beleidsadviseur voor het Consortium Kwaliteit van Zorg van de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra;
- » Prof. dr. ir. W. de Vries, Veenendaal, 54 jaar, onderzoeker globale milieuvraagstukken en buitengewoon hoogleraar milieusysteemanalyse aan Wageningen Universiteit en Research Centrum.

Het bestuur vergaderde in 2013 zes keer: op 6 februari, 14 maart, 24 april, 12 juni, 10 september en 18 november. Verder is op 29 mei de jaarlijkse contactdag van bestuur en personeel gehouden.

Per 1 januari 2013 had het Wetenschappelijk Instituut een volledige bezetting. De functie van directeur (1,0 fte) wordt vervuld door drs. J.A. Schippers. Verder is drs. J.W. van Berkum LLB als wetenschappelijk medewerker (1,0 fte) verbonden aan het Wetenschappelijk Instituut.

In 2013 waren vier personen voor een stageperiode of werkervaringsproject tijdelijk aan het Wetenschappelijk Instituut verbonden:

- » Wilke van der Spek BBA uit Nieuw-Beijerland (SGP en de Economische en Monetaire Unie);
- » Alice Leenman-Schreuder uit Sliedrecht (religie en democratie);
- » Gercoline van Beek MA uit Veenendaal (assistentie bij essaybundel over Europese Unie);
- » Lize Kooijman uit Gouda (onderzoek naar financieel beheer van de Europese Unie).

Voor administratieve ondersteuning van het Wetenschappelijk Instituut is in 2013 gebruik gemaakt van de dienstverlening van personeel dat in dienst is van de partij, met name mevrouw C.W. Pors-de Visser voor de secretariële ondersteuning, donateurs- en abonnementen-administratie alsook mevrouw M. Westerhout voor de financiële administratie.

De advertentiewerving voor het kwartaaltijdschrift *Zicht* werd in 2013 verzorgd door studenten van het Hoornbeeck-college in Rotterdam. Donateurwerver dhr. A. Westerhout is als vrijwilliger actief om het aantal donateurs van de Stichting te vergroten.

Drs. H.F. Massink, oud-medewerker van het Wetenschappelijk Instituut, promoveerde op 21 november 2013 aan de Radboud Universiteit te Nijmegen. De titel van zijn proefschrift luidt: *Blijvend thuis op aarde? Een historisch, systematisch en praktisch onderzoek naar de mogelijkheid van de operationalisering van het concept duurzaamheid, in het bijzonder voor de landbouw.*

4.3 Publicaties

In het najaar van 2013 heeft de Guido de Brès-Stichting een overeenkomst gesloten met uitgeverij De Banier BV te Apeldoorn tot een meerjaarlijkse samenwerking bij het uitgeven en promoten van publicaties van het Wetenschappelijk Instituut. De uitgeverij heeft hiervoor de ReflectorReeks gecreëerd. De eerste uitgave in deze reeks wordt in april 2014 verwacht.

In het verslagjaar is gewerkt aan de volgende projecten die hebben geleid of nog zullen leiden tot een publicatie.

» **Commentaar nr. 44 – In het oog, in het hart**

Drs. J.W. van Berkum en G.J. de Jong MSc, *In het oog, in het hart. Op weg naar een zorgzame samenleving*, Rotterdam 2014, 76 pag., ISBN 978-90-78323-20-4.

Eind december 2013 publiceerde het WI-SGP een studie over lokaal gezondheidszorgbeleid, met name de zorg in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning die per 1 januari 2015 in werking zal treden.

Zorg is een zaak van hart en handen. Handen uit de mouwen, want het is vaak plannen, inventief organiseren en stevig doorwerken als het gaat om zorgverlening. Maar vooral is een warm hart nodig, een open oog en oor voor de mens die zorg en aandacht behoeft. Want zorg kun je niet als een robot verlenen. Dan snijd je het hart van de zaak eruit.

Gemeenten dienen nadrukkelijk te stimuleren dat mensen meer uitgaan van wat zij nog zelf, samen met hun sociale netwerk kunnen. De gemeente ondersteunt hen daarbij, en biedt maatwerk als mensen en hun sociale netwerk desondanks niet in staat zijn te participeren. In deze publicatie schetst het WI-SGP wat mensen nodig hebben om hun eigen verantwoordelijkheid te kunnen nemen. Hoe kan het sociale netwerk van mensen worden versterkt? Op welke manier kunnen we het in de samenleving aanwezige sociaal kapitaal zo goed mogelijk benutten? Dit commentaar beoogt een handreiking te geven aan raadsleden, wethouders, burgemeesters,

lokale kerken, maatschappelijke organisaties, managers en andere werkers in de gezondheidszorg voor de uitdagingen waarvoor zij zich gesteld zien.

Drs. J.W. van Berkum en G.J. de Jong MSc zijn de auteurs van het commentaar.

Bestuurslid mw. dr. M. Verduijn trad op als adviseur.

» Nota Energie

De werkgroep Energie heeft in 2013 verder gewerkt aan een nota over energiebeleid. De eindigheid van voorraden fossiele brandstof en de mondiale energieschaarste roepen het vraagstuk op van de (rechtvaardige) verdeling van de energie. In deze nota zal verder aandacht worden gegeven aan de voorzieningszekerheid die onder druk staat als gevolg van de doorgevoerde 'liberalisering' van de energiesector en bijvoorbeeld de opstelling van Rusland als energieleverancier. In de nota zal ook ingegaan worden op de aanpak van het mondiale klimaatprobleem en het vraagstuk van de energieveiligheid. In 2014 zal deze nota worden voltooid.

De samenstelling van de werkgroep energie luidt als volgt: T. Brand, ing. M.M. Hofman, ir. J. Janssen, ing. E.C. Klop, ir. A. van Maldegem, dr. ir. J. Morren, drs. J.A. Schippers (secretaris), D. van 't Slot, prof. dr. ir. W. de Vries (voorzitter) en J. Zuidweg. Als adviseurs treden op: C. van Belzen, T. Biemond, J.W. Bijmagne, J. van Herk, A.J. Kersten, drs. W.T. van Luik, ir. J. Maljaars, M. Sinke, ir. A. van Voorden en mr. J.W. Weijers.

» Essaybundel Europa op een kruispunt

Met het oog op de Europese verkiezingen in 2014 is in de zomer van 2013 het redactiewerk gestart voor een essaybundel waarin de SGP-visie op actuele ontwikkelingen in en rond de Europese Unie (EU) wordt uiteengezet. Het draagvlak voor de EU is aan stevige erosie onderhevig. De uitbreiding gaat in de ogen van veel burgers te snel, de besluitvorming te traag en lidstaten die slecht beleid voeren wentelen de gevolgen daarvan af op anderen. De vraag is nu of de EU kiest voor centralisatie van beleid en verder vervreemdt van haar burgers. Dan blijft het streven naar een politieke unie overeind staan. Parallel hieraan gaat de EU door met een verdere aantasting van christelijke waarden. In de essaybundel zal een andere koers worden bepleit. De EU dient niet langer zichzelf centraal te stellen, maar zal vooral dienstbaar zijn aan de lidstaten en hun burgers. Minder regelgeving en meer ruimte zijn gewenst om de oorspronkelijke, christelijke identiteit van de Europese landen te hervinden. Op deze manier kan Europa bouwen aan vertrouwen.

De coördinatie van de bundel is in handen van mw. G.C. van Beek, terwijl drs. J.A. Schippers de eindredactie verzorgt. Tien personen uit SGP-kring hebben hun medewerking aan deze essaybundel toegezegd.

» Commentaar ontwikkelingssamenwerking

In 2013 is een start gemaakt met het project ontwikkelingssamenwerking. Het thema is actueel, vooral vanwege de bezuinigingsvoorstellen op dit beleidsterrein. Een voorvraag is of structurele hulp aan de verre naaste tot de kerntaken van de overheid behoort of dat dit meer een zaak is van particulier initiatief. Een andere kwestie is of Nederland verplicht is te voldoen aan de internationaal afgesproken budgetnorm van 0,7%-bnp voor ontwikkelingssamenwerking. Het WI wil verder vooroordelen over ontwikkelingssamenwerking in kaart brengen en nagaan of en in hoeverre deze op feiten zijn gebaseerd. De effectiviteit van ontwikkelingssamenwerking wordt betwist. Het kan zijn dat hulpverlening de ontwikkeling door onbedoelde neveneffecten (fundshopping, hulpverslaving e.a.) belemmert. Hoe kan een effectievere en efficiëntere organisatie van ontwikkelingssamenwerking worden bereikt? Een aangelegen punt is dat in het kader van ontwikkelingssamenwerking projecten worden gefinancierd die weinig met hulp, maar des te meer met promotie van een seculiere, ideologisch geladen politieke agenda te maken hebben.

De eindredactie van dit commentaar berust bij dhr. G.A.R. Kraaijeveld MSc.

Drs. E.J. Brouwer en drs. J.A. Schippers treden op als co-redacteurs.

» **Theocratiestudie**

Op verzoek van het hoofdbestuur van de SGP verzorgt het WI-SGP een studie over de wijze waarop bijbelse, theocratische uitgangspunten voor de staatkundig gereformeerde politiek een praktische vertaling en betekenis krijgen binnen de kaders van de democratische rechtsstaat. De studie is opgebouwd uit drie onderdelen: een bijbels-theologisch, een staatsrechtelijk en een historisch deel. In een afsluitend deel zullen aanbevelingen voor de partij worden geformuleerd. In 2013 zijn het staatsrechtelijke deel en het historische deel van de studie besproken door de leescommissie die de totstandkoming begeleidt. Eind 2013 zijn de conceptteksten voor het bijbels-theologische deel afgerond. Deze worden in het voorjaar van 2014 door de leescommissie besproken. Publicatie van deze studie is voorzien rond de zomer van 2014. De totstandkoming van deze studie wordt vanuit het Wetenschappelijk Instituut gecoördineerd door drs. J.A. Schippers.

De samenstelling van de leescommissie is als volgt: prof. dr. H. van den Belt, prof. dr. ir. A.G. Bregman, dr. W. Fieret, ds. D. Heemskerk, drs. P.C. den Uil en drs. P.A. Zevenbergen. Adviseurs zijn dhr. M.F. van Leeuwen en drs. J.A. Schippers.

» **Tolerantie en gewetensvrijheid**

Het WI-SGP heeft in 2011 een studiebeurs aan twee wetenschappers toegekend voor een onderzoek naar de vraagstukken van tolerantie en gewetensvrijheid. Het onderzoek wordt uitgevoerd door dr. M.J. Kater (Theologische Universiteit Apeldoorn) en mw. dr. A.A. Kluvelde-Reijerse (Universiteit Maastricht). Het plan is dat in 2016 twee grondige studies ter tafel liggen die op een conferentie worden gepresenteerd en besproken. Waarom onderzoeken over deze thema's? Ten eerste is er een ontwikkeling richting publieke dominantie van een seculier-liberaal ideaal. Het belang van de christelijke wortels van onze samenleving en rechtsstaat wordt ontkend en christelijke opvattingen worden buiten de orde geacht of afgewezen. In de tweede plaats lijkt een deel van de achterban van de SGP zich niet voor te bereiden op de gevolgen die voortvloeien uit het feit dat christenen in Nederland een steeds kleinere minderheid vormen. Hoe reformatorische christenen denken en wat hun identiteit bepaalt, wordt in de bredere samenleving steeds minder begrepen. Tegelijk worden christenen in toenemende mate afhankelijk van de tolerantie van anderen jegens hen. In 2013 zijn twee voortgangsgesprekken gevoerd met de beide onderzoekers. Het voornemen is om in het voorjaar van 2014 een tussentijdse stand van zaken te presenteren.

4.4 Zicht

Zicht is het kwartaaltijdschrift van het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP. De oplage van dit magazine ligt rond de 1.200 exemplaren per editie. De opmaak en het drukwerk worden verzorgd door Grafisch centrum De Toren bv te Nijkerk.

De redactie vergaderde vier maal, te weten op 27 maart, 11 juni, 18 september en 27 november. Per 31 december 2013 is de redactie van *Zicht* als volgt samengesteld:

- » dr. K. van der Zwaag te Barneveld, voorzitter;
- » drs. J.A. Schippers te Rotterdam, secretaris/eindredacteur;
- » dhr. J.M. ten Hove MA te Alblasterdam;
- » dr. ir. H. Kievit te Barneveld;
- » ir. J. Maljaars te Woerden;
- » dhr. B. Provoost MA te Amersfoort;
- » drs. J.D. Veldman te Dordrecht.

De redactie wordt ondersteund door een adviesraad, die als volgt is samengesteld: dhr. B. van den Belt MA te Kampen, ing. J.J. van Burg MSC te Axel, drs. J.W. van Berkum te Gouda, mw. E. van Doorn MA te Rotterdam, drs. A.I. Hoogeveen te Spijkenisse, dhr. H.J. Nijsink MA te Utrecht, prof. dr. J.J. Polder te Woudenberg, dhr. W.J. Pijl te Den Haag en drs. P.J. Verheij RA te Alblasterdam.

Verskillende leden van de adviesraad hebben de redactievergadering van 18 september bijgewoond.

In 2013 werden drie edities gepubliceerd. De vierde editie verscheen op 15 januari 2014. In de jaargang 2013 zijn de volgende thema's aan de orde gesteld:

- nr 1: Hervorming welvaartsstaat;
- nr 2: Christenvervolgung wereldwijd;
- nr 3: Democratie in reparatie;
- nr 4: Gemeenteraadsverkiezingen.

4.5 Guido-conferenties

In het verslagjaar zijn drie conferenties en een masterclass (mede) georganiseerd door het Wetenschappelijk Instituut.

» Masterclass 'Christelijke politiek' (januari-mei 2013 te Rotterdam)

In het voorjaar van 2013 werkte het Wetenschappelijk Instituut mee aan de door SGP-jongeren georganiseerde masterclass 'Christelijke politiek'. Gedurende vijf avonden namen 14 cursisten, merendeels studenten, deel aan de masterclass. Op het programma stonden lezingen over grondleggers van de christelijke politiek, alsook de confrontatie met hedendaagse stromingen, zoals socialisme, liberalisme, conservatisme en secularisme. De helft van de cursisten deed mee aan de essaywedstrijd. Het winnende essay van Marius de Kok, getiteld 'Naar een elitaire democratie', werd gepubliceerd in *Zicht* 2013 nr 3.

» Debat 'Arabische lente: van droom naar nachtmerrie.' (11 september 2013 te Utrecht)

Deze debatbijeenkomst was gericht op jonge academici en werd georganiseerd in samenwerking met de commissie Internationaal van SGP-jongeren en de redactie van het tijdschrift *Zicht*. Onder leiding van Riekelt Pasterkamp debatteerden de Tweede Kamerleden drs. M. Servaes (PvdA) en mr. C.G. van der Staaij (SGP) met elkaar. Daarnaast waren er bijdragen van twee betrokken jongeren: Emiel Awad (Egyptische achtergrond) en Ruben van de Kaap (Syrische achtergrond). Het debat ging over de (on)mogelijkheid van meer democratie en geloofsvrijheid in de Arabische wereld. Nederland en de internationale gemeenschap staan voor een dilemma: ingrijpen of weggijken? De regeringen of de opstandelingen steunen? Ook mag onze persoonlijke verantwoordelijkheid niet worden vergeten: wat doen wij om de nood van de bevolking te lenigen en de vele slachtoffers van het geweld in deze regio te helpen?

» Internationale Conferentie 'Christelijk Ondernemerschap' (1 november 2013 te Apeldoorn)

In samenwerking met de Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa van de SGP is in het auditorium van de Erdee Media Groep te Apeldoorn een internationale conferentie belegd over de praktijk en betekenis van christelijk ondernemerschap voor de samenleving. Sprekers waren ir. B. Visser (directeur Erdee Media Groep), prof. dr. E. Dijkgraaf (hoogleraar empirische economie Erasmus Universiteit Rotterdam) en dr. F. Duma (lector economie aan de Babes-Bolyai universiteit te Cluj-Napoca, Roemenië). De deelnemers kregen een rondleiding op de redactie van het *Reformatoorsch Dagblad*. Het avondprogramma omvatte twee workshops: 1. The Economic and Monetary Union (Wilke van der Spek BSc) en 2. Social Venturing Entrepreneurship (dr. ir. Henk Kievit).

» Partijcongres 'Een nieuw Réveil?!' (29 november 2013 te Gouda)

Op 29 november jl. organiseerde het WI het jaarlijkse SGP-partijcongres over het thema Een nieuw Réveil?! Oog voor elkaar in de 21ste eeuw. Dhr. G. Slootweg, docent geschiedenis uit Middelharnis, hield een boeiend referaat over de vraag wat reformatorische christenen vandaag de dag kunnen leren van de mensen van het Réveil in de 19e eeuw. Mr. C.G. van der Staaij verzorgde een inspirerend statement over een gewenst réveil nu, waarin hij het SGP-alternatief

schetste voor de onbetaalbare en in bureaucratie vastgelopen verzorgingsstaat.

Vervolgens werden acht workshops gehouden: 1. Lokale zorg en ondersteuning: wat komt er op gemeenten af? (drs. J.W. van Berkum en G.J. de Jong MSc); 2. De rol van kiesverenigingen bij komende decentralisaties (drs. H. Pool); 3. Verleden en toekomst van Réveilinitiatief 'Vereniging Tot Heil des Volks' (dhr. K. de Jong); 4. Diaconaat op straat vraagt samenwerking van kerk en staat (mw. T.A. Gunter); 5. Bestrijding vrouwenhandel en prostitutie (mw. I. Punt, Scharlaken Koord); 6. Zorg voor ouderen met mantelzorgers en vrijwilligers (mw. L. de Jong, Verpleeghuis Salem); 7. Armoedebestrijding in crisistijd: wat kunnen we lokaal doen? (mw. C. van Gaalen, NIBUD); 8. Rol de rode loper uit voor de bouw (ir. J. Maljaars).

Het partijcongres werd afgesloten met een forumdiscussie onder leiding van Geert Schipaanboord. Naast de inleider dhr. G. Slootweg namen dr. R. Bisschop en dhr. K. de Jong deel aan het forumdebat.

4.6 Communicatie

Het Wetenschappelijk Instituut streeft ernaar om zo breed mogelijk bekendheid te geven aan zijn activiteiten en publicaties. Ter gelegenheid van een conferentie, de verschijning van een publicatie of een editie van het tijdschrift *Zicht* zijn persberichten verzonden. Via bijdragen in het ledenmagazine *De Banieris* de SGP-achterban op de hoogte gehouden. Daarnaast is in 2013 drie keer een digitale nieuwsbrief verzonden. Via de website www.wi.sgp.nl kunnen personen zich aanmelden voor toezending van de digitale nieuwsbrief. De meeste publicaties van het Wetenschappelijk Instituut, waaronder alle vorige jaargangen van *Zicht*, zijn via het digitale documentatiebeheersysteem van Digibron toegankelijk (www.digibron.nl).

» *Opiniebijdragen, lezingen en debatten*

Op 15 mei 2013 werd in de 'Rode Hoed' in Amsterdam een boek gepresenteerd waarin de wetenschappelijke instituten van negen politieke partijen een bijdrage schreven over de toekomst van het Nederlandse stelsel van sociale zekerheid. Namens het WI-SGP schreef drs. J.A. Schippers het hoofdstuk 'Oog voor elkaar: een basisuitkering met toeslagen' dat werd gepubliceerd in: *Sjifra Herschberg (red.), Mij een zorg! De toekomst van de sociale zekerheid*, Amsterdam: Uitgeverij Balans, 2013, pp. 94-108.

Verder schreven de directeur en de wetenschappelijk medewerker dit jaar zestien opinieartikelen of columns, onder andere in het *Reformatisch Dagblad* op de website novini.nl/encip.nl. Ook hebben zij twaalf lezingen gehouden, vooral voor kiesverenigingen van de SGP en voor studentenverenigingen. De directeur verzorgde drie lezingen in het buitenland, twee op verzoek van de Stichting VOE in Moldavië en Litouwen en een panelbijdrage over markteconomie op de inagurele conferentie van de 'Transatlantic Christian Council' te Brussel.

» *Externe contacten, netwerken en advisering*

Namens het Wetenschappelijk Instituut onderhielden de directeur en de wetenschappelijk medewerker contacten met diverse organisaties, waaronder de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, het Sociaal en Cultureel Planbureau, het Centraal Planbureau en de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, alsook wetenschappelijke instituten van andere politieke partijen. Op uitnodiging van de organisatie *Christenen voor Israël* nam de directeur van 21 tot 25 oktober deel aan een politieke oriëntatieris in Israël en de Palestijnse gebieden.

In 2013 participeerde de Guido de Brès-Stichting in de volgende netwerkorganisaties:

- » European Christian Political Foundation;
- » Duurzaamheidsoverleg Politieke Partijen;
- » Platform Waarden en Normen;
- » Platform Zorg voor leven;
- » Stichting Refo-500.

Voor raadsleden en statenleden van de SGP fungeert het Wetenschappelijk Instituut als adviseur bij specifieke, principiële of beleidsmatige vraagstukken. Het instituut is betrokken bij de commissie Jeugdzorg van de SGP. De directeur participeert in het Management Team van het SGP-bureau en in de strategiecommissie van de SGP. Daarnaast vonden afstemmingsvergaderingen plaats met besturen en personeel van de andere geledingen binnen de SGP. Ten behoeve van de SGP-fractie in de Tweede Kamer heeft de wetenschappelijk medewerker zich ingezet voor een project over de problematiek rondom 'abortus provocatus'. In het kader van het jaarthema 2014 'Bouwen aan vertrouwen' is een startnotitie geschreven ter voorbereiding van een publicatie over dit onderwerp.

» **Donateurs, vrienden en abonnees**

Het budget van de Guido de Brès-Stichting is enigszins te krap om alle activiteiten van het Wetenschappelijk Instituut op een solide wijze te financieren. Met het oog daarop is besloten tot een wervingsactie van donateurs en abonnees via het ledenmagazine *De Banier*. Ook is de mogelijkheid gecreëerd om voor een bescheiden bedrag 'vriend' te worden van de stichting. Het aantal donateurs en vrienden van de Guido de Brès-Stichting is in 2013 per saldo met 7 personen toegenomen tot 321 (+2%). Het aantal losse abonnementen op het kwartaalblad *Zicht* vertoont een kleine stijging van 6 (+1%) ten opzichte van het vorig jaar en bedraagt nu 435. Gegeven de huidige economische situatie stemt dit tot tevredenheid. Tegelijk is het nodig en wenselijk dat de stichting in (nog) ruimere mate gesteund wordt door leden en vertegenwoordigers van de SGP.

4.7 Uitleiding

Het jaar 2013 werd in politiek opzicht getypeerd als een jaar waarin het ene akkoord na het andere tot stand werd gebracht. Het kabinet zag zich hiertoe genoopt, vooral door onvoldoende steun in de Eerste Kamer. Mede dankzij haar consistente en constructieve opstelling in voorgaande decennia is de SGP ook bij de onderhandelingen voor deze akkoorden betrokken. Op onderdelen kan zij daardoor het regeringsbeleid in gunstige zin beïnvloeden. Dat stemt tot dankbaarheid. Tegelijk mag dit ons niet verleiden tot een comfortabele, laat staan een zorgeloze of trotse houding. Waakzaamheid, nuchterheid en gebed blijven voortdurend geboden.

Het Wetenschappelijk Instituut wil de partij en daaraan verwante organisaties en instellingen daarbij van dienst zijn door onderzoek te doen naar relevante thema's, conferenties te beleggen over actuele ontwikkelingen en het debat aan te gaan met andersdenkenden. De resultaten van studie en bezinning stellen we graag beschikbaar aan de partij en haar achterban. Het achterliggende doel is dat de waarden en normen van de Bijbel in bredere mate als positief en heilzaam worden gezien en ervaren door mensen in ons land en daarbuiten.

De financiële middelen waardoor het WI-SGP zijn activiteiten kan ontplooiën, zijn de subsidie van de Nederlandse overheid, een bijdrage van het hoofdbestuur van de SGP, giften van leden van de SGP en *Zicht*abonnees alsook giften en donaties van de donateurs en vrienden van de Guido de Brès-Stichting. Deze steun stelt het bestuur zeer op prijs.

Ons gebed is dat God de Heere de werkzaamheden van onze Stichting met Zijn zegen wil bekronen.

Het bovenstaande jaarverslag is een beknopte versie. Het volledige jaarverslag van het Wetenschappelijk Instituut is op te vragen via het secretariaat, telefoon (010) 7200 785 of e-mail wi@sgp.nl.

5 SGP-jongeren

5.1 Voorwoord

In dit jaarverslag wordt een terugblik gepresenteerd van SGP-jongeren op het jaar 2013. De bestuursleden en de beleidsadviseur hebben in hun bijdragen inzicht gegeven in hun functioneren gedurende het afgelopen jaar. Daarnaast heeft elke commissievoorzitter een overzicht gegeven van de bereikte doelen en activiteiten van zijn commissie in 2013.

5.2 Bestuur

5.2.1 Algemeen

Op de jaarvergadering die gehouden werd op vrijdag 23 maart 2013 in Rotterdam werden tot nieuwe bestuursleden gekozen: Gertjan van den Berg (penningmeester), Maarten den Dekker (politiek secretaris), Martin Holleman (bestuurslid Communicatie) en Wilhelm Doeleman (bestuurslid Organisatie). Harm Jan Polinder (commissievoorzitter Binnenland) werd gekozen tot vicevoorzitter. Het aftredende bestuurslid Corry-Anne Everse (secretaris) werd herkozen. Binnen het bestuur heeft Tineke Morren (voorzitter Organisatie) de vacature vervuld van bestuurslid Leden & Relaties en is Martin de Jong (commissievoorzitter Onderwijs) gewijzigd naar de functie van politiek voorzitter. We namen afscheid van de bestuursleden Jacques Rozendaal (voorzitter), Gerianne Verheij (penningmeester), Korstiaan van Vliet (commissievoorzitter Communicatie), Wouter van der Berg (voorzitter Politiek), Albert van Elp (commissievoorzitter Organisatie), Lambert Horst (commissievoorzitter Verenigingen) en Maarten Molenaar (commissievoorzitter KLIK).

5.2.2 Voorzitter - Jan Willem Kranendonk

De eerste maanden van 2013 hebben in het teken gestaan van de transitie naar een nieuwe bestuursstructuur, een goede overdracht en het opstellen van een manifest over de toekomst van de arbeidsmarkt, de woningmarkt en het pensioenstelsel, dat gepresenteerd is aan staatssecretaris Klijnsma op het voorjaarscongres. Dat was eveneens het moment waarop de daadwerkelijke bestuurswissel plaatsvond en ik mijn functie als voorzitter startte. Voor mijn persoonlijke ontwikkeling heb ik trainingen gevolgd bij Debat.nl en de Wijffels Masterclass Besturen. Ik heb debatten geleid in Amersfoort en Doornspijk en gesproken op onder andere bijeenkomsten van het Christelijk Sociaal Jongeren Congres en het Andries Radio Symposium. Verder was ik veelvuldig aanwezig in de media: eens in de zes weken was ik bij BNR Nieuwsradio om te participeren in het Jonge Denkerspanel, schildte ik meermaals een appeltje bij het programma Dit is de Dag, was ik een uur lang aanwezig in Nu al wakker en reageerde ik op politieke ontwikkelingen in verschillende andere radioprogramma's en geschreven media. Interviews waren er onder andere met Nu.nl, Refoweb, De Stentor, Groot Nieuws Radio, Dit is de Dag, Omroep Gelderland en het Reformatorisch Dagblad (meermaals). Verder schreef ik mee aan verschillende opinieartikelen en artikelen op de website. De meest spraakmakende actie van SGP-jongeren werd gevoerd tegen Second Love. Ik heb hieromtrent een aantal media-optredens gedaan, onder meer bij het RTL Journaal, het Telegraaf-journaal en KRO Tijd voor Twee, alsmede reacties gegeven voor geschreven media. Verder heeft SGP-jongeren afgelopen jaar de Oranje Bovenprijs uitgereikt aan Arendo Joustra, omdat hij opkomt voor onder andere Israël en de gewetensbezwaarde trouwambtenaar. Ook waren er een aantal informele contacten met andere politieke jongerenorganisaties.

5.2.3 Vicevoorzitter - Harm Jan Polinder

Het jaar 2013 is ten einde gekomen. Er is veel reden om dankbaar te zijn. Als SGP-jongeren

konden we in het afgelopen jaar ons inhoudelijke verhaal goed voor het voetlicht brengen. Achter en voor de schermen is er veel werk verzet. Als vicevoorzitter heb ik het afgelopen jaar met plezier leiding gegeven aan de interne organisatie en heb diverse uitdagingen kunnen oppakken. Allereerst hebben we het afgelopen jaar een nieuwe visie opgesteld. Deze visie is de basis voor een volgend onderwerp: de beleidsnota. Daarnaast hebben we samen met onze verenigingen een externe commissie in het zadel geholpen die onze ledenstructuur tegen het licht houdt. Het laatste is de ontwikkeling van een campagneplan: een compleet draaiboek waarmee we direct een campagne kunnen starten. Genoemde onderwerpen hebben de nodige energie geleverd, maar zullen voor de korte en lange termijn richtinggevend zijn voor de organisatie.

5.2.4 Secretaris - Corry-Anne Everse

In het jaar 2013 heb ik als secretaris de jaarlijks terugkerende verschijnselen als jaarverslag, jaarvergadering en bestuurswisselingen opgesteld c.q. begeleid. Verder zijn er vele mails, brieven en aanvragen van mijn hand de deur uitgegaan. Daarnaast heb ik SGP-jongeren vertegenwoordigd op bruiloften, PJO-borrels, masterclasses en plaatselijke verenigingsactiviteiten. Intern heb ik mijn bijdrage geleverd aan het opstellen van een visie en het in het zadel helpen van de commissie die kritisch de ledenstructuur tegen het licht zal houden. Om me persoonlijk te ontwikkelen heb ik samen met Jan Willem de Wijffels Masterclass Besturen gevolgd. Ook al komt er in mei 2014 na twee jaar een einde aan mijn bestuurslidmaatschap, in deze tijd heb ik veel geleerd en hoop ik veel te hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van SGP-jongeren.

5.2.5 Politiek voorzitter - Martin de Jong

Organisatorisch is er het afgelopen jaar binnen de politieke kant van SGP-jongeren het één en ander veranderd. Door de inkrimping van het algemeen bestuur is besloten dat commissievoorzitters niet meer automatisch bestuurslid zijn. Daarom is ook de naam van het Politiek Bestuur veranderd in Politiek Platform. Tegelijkertijd is er een nieuwe bestuursfunctie gecreëerd, die van politiek secretaris, in de persoon van Maarten den Dekker. Het in goede banen leiden van de commissies ligt in eerste instantie in zijn handen. Het belangrijkste project van afgelopen jaar was het samen met de voorzitter en beleidsadviseur(s) schrijven van een nieuwe Kernideeën. De inhoudelijke discussies die we binnen SGP-jongeren gevoerd hebben over de koers voor de komende jaren, waren hierbij een niet onbelangrijke bijvangst. Daarnaast heb ik afgelopen jaar meegeholpen om namens SGP-jongeren bij de Reclame Code Commissie een klacht in te dienen tegen een reclame van de website Second Love. Helaas is de klacht afgewezen, maar het heeft ons veel positieve publiciteit opgeleverd. Het was ook bemoedigend om te horen hoeveel mensen huwelijkstrouw hoog achten, ook wanneer ze niet christelijk zijn. Tot slot, maar niet onbelangrijk: het afgelopen jaar heeft het Politiek Platform de ABC-standpunten herzien, zodat alle standpunten van SGP-jongeren op de website weer up-to-date zijn.

5.2.6 Politiek secretaris - Maarten den Dekker

Door middel van halfjaarplannen stellen commissies zichzelf (inhoudelijke) doelen. Dit werkt zeer effectief; voor iedereen is duidelijk welke afspraken er gemaakt zijn. De halfjaarplannen scheppen helderheid voor de commissies en voor mij als politiek secretaris. Met het Politiek Platform kunnen we terug kijken op een heel nuttig jaar. Ondanks diverse wisselingen, draaien de commissies nu op volle toeren. Onderwerpen die aan bod zijn geweest, zijn onder andere de bancaire sector, cultuur, drugsbeleid, intensieve veehouderij, jeugdwerkloosheid en de Arabische lente. De output varieerde van een avond over drugsbeleid tot een bezinning op intensieve veehouderij in een varkensboerderij. Enkele onderwerpen zullen ook volgend jaar voortgezet worden. Door continuïteit in de commissies is het aantal statements ook fors gestegen. Mooi om te zien is dat er zoveel vrijwilligers in de pen geklommen zijn. Om de leesbaarheid en diversiteit van de statements te vergroten, is er gekozen voor nieuwe vormen die in 2014 zullen worden geïmplementeerd. Verder is het schrijven voor de bladen positief verlopen.

5.3 Beleidsadviseur - Frank van Putten

Dit jaar werkten twee beleidsadviseurs bij SGP-jongeren. Jan Mark ten Hove tot medio juni, Frank van Putten vanaf medio oktober. In 2013 heeft Jan Mark een enquête en de presentatie daarvan onder de achterban van SGP-jongeren over de boodschap en het imago van de moederpartij geleid. Hij was nauw betrokken bij de organisatie van een politiek café met CDJA en Perspectief en bij (ludieke) acties, zoals tegen euthanasie en Second Love. Verder heeft hij in samenwerking met het WI opnieuw een masterclass Christelijke politiek uitgezet voor het voorjaar van 2014 en was hij betrokken bij de totstandkoming van een masterclass over Israël. Frank heeft die besprekingen voortgezet, waarmee een nieuwe masterclass in de steigers staat. Ook heeft hij in het najaar een vaardigheidstraining voor SGP-jongeren verzorgd en de voorbereidingen voor de masterclass Christelijke politiek afgerond. Hij is bezig met het ontwikkelen van een masterclass over medische ethiek en een zomerschool. Daarnaast heeft hij de eerste aanzetten gegeven voor het beleidsplan 2014-2018. Hij participeerde in de verkiezingsprogrammacommissie voor de verkiezingen van het Europees Parlement, gevolgd door de campagnecommissie. Verder hield hij zich bezig met de SGP-jongerendag. Verder was Jan Mark te gast, gaf gastlessen, trad op als debatleider en verzorgde debattrainingen. Frank te gast bij een symposium over fundamentalisme en gaf diverse gastlessen. Beide beleidsadviseurs waren nauw betrokken bij de herschrijving van Kernideeën schreven diverse artikelen. Ook waren zij lid van het MT van het partijbureau, de SGP-focusgroep en de strategiecommissie.

5.4 Commissies

5.4.1 Organisatie - Wilhelm Doeleman

De commissie Organisatie heeft als doel om de standpunten en visie van de SGP-jongeren vormend uit te dragen. In het afgelopen jaar is er door de lokale verenigingen mandaat gegeven om te kijken naar de landelijke structuur en de samenwerking tussen de lokale verenigingen. Een externe commissie onderzoekt de problemen en zal het bestuur een advies voorleggen. Door verschillende verenigingen werden in 2013 mooie avonden neergezet, met diverse onderwerpen. We zagen daarnaast ook dat er een nieuwe vereniging werd opgericht in de Alblasserwaard. Ook zijn er lokale besturen die afgelopen jaar keken naar een nieuw elan binnen hun vereniging, dit resulteerde in mooie nieuwe plannen! De activiteitentak van de commissie Organisatie heeft het afgelopen jaar drie activiteiten georganiseerd: het voorjaarscongres, de jaarvergadering en een avond over bijzonder onderwijs en een World Café m.b.t. beleid. Een aantal commissieleden nam actief deel aan de voorbereidingen van de SGP-jongerendag 2014 en de gemeenteraadsverkiezingen 2014.

5.4.2 Communicatie - Martin Holleman

In 2013 is er een hoop werk verzet om SGP-jongeren scherp op haar boodschap te houden. In februari was SGP-jongeren nadrukkelijk aanwezig op de Wegwijsbeurs, waar dankzij de vrijwilligers veel nieuwe leden zijn geworven. Daarnaast was de Wegwijsbeurs een plek van ontmoeting met de leden en het informeren naar hun verwachtingen van een politieke jongerenorganisatie. Er werden vele landelijke en plaatselijke activiteiten voorzien van PR-materiaal. Daarnaast is in het najaar de huisstijl voor de SGP-jongerendag in D.V. maart 2014 ontworpen. In 2013 is een vervolg gemaakt op het communicatieplan. Ten slotte is een begin gemaakt met het professionaliseren van de website. Een van de hoofddoelen van de commissie Communicatie was in 2013 om (opnieuw) de spin te zijn en te blijven in het communicatie-web van SGP-jongeren. Er kan gezegd worden dat er duidelijk een stijgende lijn is te zien in het aantal verzoeken én in het succesvol volbrengen hiervan. Daarnaast was een doelstelling om de positie van SGP-jongeren te handhaven en liefst verder uit te bouwen. Met name op Facebook is een lichte, maar constante stijging van het aantal volgers te zien. De derde doelstelling was het onder de aandacht komen van het grote publiek. Het afgelopen jaar is dit gebeurd door een felicitatieactie bij de troonswisseling, het uitdelen van zakjes snoep bij wijze van euthanasiepillen

op straat en het indienen van een klacht tegen de reclames van Second Love.

5.4.3 KLIK - Maarten Molenaar

In 2013 hebben duizenden KLIK's hun weg weer gevonden naar de leden. Hoewel we 'maar' drie KLIK's maken, is het elke keer toch weer een hele klus. Nummer 1 had als thema: De SGP over games en gezin; nummer 2 stond in het teken van de inhuldiging van de koning en nummer 3 besteedde onder meer aandacht aan de heropening van het rijksmuseum. Verder is door de commissie de KLIK-dag in Den Haag georganiseerd op 14 september, waarop Menno de Bruyne een rondleiding door het gebouw van de Tweede Kamer gaf, wat kon rekenen op veel enthousiaste kinderen.

5.4.4 In Contact - Leendert van Beek

In Contact verscheen in 2013 vier maal. Het eerste nummer *In Contact* van 2013 had als thema 'Visserij'. Het tweede nummer handelde over een heel ander thema: ontwikkelingssamenwerking. Een niet minder interessant thema werd behandeld in nummer 3, namelijk de toekomst van de christelijke politiek. Jong en oud: dat was het thema van de laatste *In Contact* van 2013.

5.4.5 Leden & Relaties - Tineke Morren

2013 was een jaar met vele gezichten en gebeurtenissen. Het eerste half jaar bestond uit het installeren van de nieuwe functie: bestuurslid Leden en Relaties. Na de zomer hebben we ons met name gericht op het doel ledenwerfactiviteiten en de voorbereiding daarvan. In februari hebben we de ledenwerfcampagne gevoerd onder de noemer Laat politiek leven! bij de gezinsbeurs Wegwijs. Dit leverde honderden nieuwe leden op. Tijdens de beleidsavond hebben we een presentatie gegeven over hoe we ledenwerving gaan inzetten. Op diverse avonden, kerkelijke jongerendagen en evenementen is SGP-jongeren zichtbaar geweest en zijn leden geworven. Daarnaast hebben we diverse zogenaamde KLIK-belavonden georganiseerd. Tientallen leden hebben we *In Contact*-lid kunnen maken. Tevens zijn online en offline ledenwerfacties voor KLIK gevoerd. In het najaar is SGP-jongeren doorgestaan met vorming en toerusting naar haar leden wat heeft geresulteerd in een vaardigheidstraining en masterclasses. We hebben verder nagedacht over webteksten, gadgets en flyers. Daarnaast is diverse keren de Nieuwsbrief verstuurd met politieke items, achtergrond artikelen, onze vacatures en activiteiten. Ook is er een puntenplan gemaakt voor een follow-up na het aangaan van het lidmaatschap. Hiernaast is een Ledenwerf Plan van Aanpak opgesteld.

Bij de commissie Relaties zijn er diverse wisselingen geweest. Ondanks dat commissievoorzitter Martijn van de Berge in december zijn taak heeft neergelegd, zijn er diverse plannen gereed om zowel donateurs, ondernemers en andere netwerken aan te spreken.

5.4.6 Internationaal - Wilco Kodde

Het jaar 2013 was het eerste volle jaar voor het kabinet Rutte-Asscher. Voor het buitenlandse beleid betekende dit niet zoveel goed nieuws. Op het gebied van de Europese Unie maakte de regering enkele schijnbewegingen. De commissie heeft hierbij in verschillende publicaties de vinger gelegd. De commissie heeft zich met name bezig gehouden met twee onderwerpen: Arabische Revoluties en de Europese Unie. Over de Arabische Revoluties is veel informatie verzameld en zijn er statements geschreven, met name over Syrië. Daarnaast is besloten een 'factsheet' te publiceren waar per land de ontwikkelingen beschreven worden en onze opinie daarbij te vermelden. Door de commissieleden werd daarnaast enkele keren een bezoek gebracht aan het buitenland: Tunesië, Oekraïne en Moldavië.

5.4.7 Duurzame Ontwikkeling en Landbouw - Jan Willem Bijl

In het afgelopen jaar is door commissie Duurzame Ontwikkeling en Landbouw een aantal werkbezoeken afgelegd en zijn de nodige stukken geschreven, met name over landbouw of

duurzaamheid. Na veel voorbereidend werk is er ook een blog online gekomen over schaliegas. In het voorjaar is een jongerenenergieakkoord ondertekend. Verder is er overleg geweest met de Tweede Kamerfractie over het duurzaamheidsbeleid en over een in het voorjaar van 2014 te organiseren avond. Ook met het WI zijn regelmatig contacten, met name als het gaat over activiteiten op het gebied van duurzame energie. Binnen sommige afdelingen van de SGP() zien wij voorzichtig positieve ontwikkelingen als het gaat om de soms gevoelige thematiek waar wij ons mee bezighouden: landbouw en duurzame ontwikkeling. Als commissie doen we ons uiterste best dit in gang te houden en te stimuleren.

5.4.8 Onderwijs - Job de Visser

2013 was een wisselend jaar voor commissie Onderwijs: wisselend doordat er de politiek belangrijke beslissingen heeft genomen, maar er ook veel heeft doorgeschoven. Het afgelopen jaar hebben we ons bezig gehouden met de volgende thema's: bijzonder onderwijs, kunst & cultuur, studiefinanciering en de rol van het gezin. Rond bijzonder onderwijs hebben we een avond georganiseerd op 13 mei op het Driestar te Gouda. Op het thema kunst & cultuur heeft een oriëntatie plaats gehad met als resultaat eenaan dit thema te wijden *In Contact* begin 2014. Rond studiefinanciering hebben we een alternatief plan opgesteld. Met betrekking tot de rol van het gezin hebben we een oriënterende fase gehad met als doel een persbericht te publiceren in een seculiere krant. Verder zijn veel artikelen en statements verschenen.

5.4.9 Sociaal en Economische Zaken - Martijn Markus

Het jaar 2013 was voor de commissie Sociaal Economische Zaken (SEZ) een jaar van grote uitdagingen op het gebied van deze thematiek. De recessie zorgde ervoor dat zowel het economische als het sociale aspect van de commissie grote veranderingen doormaakte en hoogst actueel was. De commissie heeft zich in 2013 met twee thema's beziggehouden. In het eerste halfjaar de rol van de overheid ten opzichte van de financiële sector en in het tweede halfjaar jeugdwerkloosheid. Het onderzoek naar het systeemrisico heeft geresulteerd in een manifest dat aangeboden is aan de Tweede Kamerfractie. Het thema over jeugdwerkloosheid is vergevorderd en bevindt zich momenteel in de afrondende fase. Daarnaast zijn gedurende het jaar verschillende artikelen voor *In Contact* en *De Banier* en verschillende statements voor de website van SGP-jongeren geschreven. Verder heeft SEZ in 2013 bijgedragen aan de inhoudelijke organisatie van het voorjaarscongres.

5.4.10 Binnenland - Frank van Es

In juni 2013 is Frank van Es benoemd tot voorzitter van de commissie Binnenland. Op dat moment was de commissie bezig met het afronden van het thema decentralisatie en herindeling. Helaas zijn weinig concrete resultaten uit dit thema voortgekomen, hoewel er meerdere statements zijn geschreven en in de laatste *In Contact* van 2013 een artikel over de decentralisatie van de AWBZ was geplaatst. In tweede helft van 2013 is de commissie gestart met het thema drugsbeleid en drugsproblematiek. Op D.V. 24 januari 2014 wordt er een avond georganiseerd met de plaatselijke SGP-jongerenafdeling van Apeldoorn over het thema drugsbeleid. Als voorbereiding daarop is er in december 2013 een werkbezoek bij De Hoop GGZ afgelegd en heeft de commissie flink deskresearch gedaan. Daarnaast heeft de commissie in november 2013 een bezoek afgelegd bij de Tweede Kamerfractie om actuele thema's te bespreken. Daarnaast heeft de commissie dit jaar vele statements en artikelen aangeleverd.

6 SGP-fracties in de Staten-Generaal

Als onderdeel van het jaarverslag van de partij bieden we ook dit keer graag inzicht in de werkzaamheden van de Eerste en Tweede Kamerfracties van de SGP. Met grote waardering ervaren we als fracties steun vanuit de partij en haar leden. Dan is het ook goed om op deze manier verantwoording af te leggen.

6.1 Tweede Kamer

6.1.1 Personalia

2013 was het eerste volledige jaar dat we – sinds 2002 – weer met drie Kamerleden ons werk mochten doen: Kees van der Staaij, Elbert Dijkgraaf en Roelof Bisschop. Omdat dit jaar veel tijd en energie gestoken werd in het sluiten van akkoorden, was het heel fijn dat er ondanks deze betrokkenheid steeds een Kamerlid beschikbaar bleef voor de belangrijkste debatten.

Wat de medewerkers betreft zijn er enkele wijzigen opgetreden, namelijk uitbreiding van de PR-afdeling met een fulltime medewerker in de persoon van Arnoud Proos uit Bodegraven. Tevens werd afscheid genomen van Herman Meijer die een jaar lang parttime werkzaam is geweest op genoemde afdeling.

Het fractieteam bestond uit:

- » Menno de Bruyne, voorlichter
- » Diederik van Dijk, beleidsmedewerker buitenlandse zaken, defensie, EU en I & M (onderdeel infrastructuur); tevens belast met afstemming tussen Eerste en Tweede Kamerfractie
- » Geerlof de Jong, beleidsmedewerker VWS, financiën en pensioenen
- » Janie de Jong, secretaresse
- » Gijsbert Leertouwer, beleidsmedewerker OCW, SZW, wonen en vreemdelingenbeleid
- » Hans Maljaars, beleidsmedewerker EZ en I & M (onderdeel milieu)
- » Arnoud Proos, PR-medewerker
- » Willem de Wildt, beleidsmedewerker BZK, Veiligheid & Justitie en medische ethiek

Enkele studenten en leerlingen hebben een dag of meer meegelopen op de fractie ten behoeve van hun studie/stage. Dit betrof onder andere Corry-Anne Everse (bestuurslid SGP-jongeren) die in september twee weken met de fractie meedraaide.

Johan van Berkum, werkzaam bij het Wetenschappelijk Instituut van de SGP, heeft werkzaamheden verricht in het kader van ons speerpunt 'voor het leven' (abortus).

Kamerleden en medewerkers maakten deel uit van diverse commissie en besturen binnen de partij, te weten:

- » Kees van der Staaij: adviseur hoofdbestuur
- » Kees van der Staaij, Menno de Bruyne en Arnoud Proos: strategiecommissie en klankbordgroep 'boodschap'
- » Menno de Bruyne: redactie *De Banier*
- » Hans Maljaars: redactie *Zicht*
- » Roelof Bisschop: bestuur Guido de Brès-Stichting

6.1.2 De akkoorden

Zoals eerder vermeld kenmerkte het jaar 2013 zich door het afsluiten van akkoorden, zowel met de politiek als met sociale partners en de zorg. De SGP was betrokken bij het Woonakkoord

(maart), Begrotingsakkoord (oktober) en het Pensioenakkoord (december). De steun van onder andere de SGP was nodig omdat de geestverwante fracties van het kabinet, VVD en PvdA, in de Eerste Kamer maar beschikken over 30 zetels. Veel tijd werd gestoken in de totstandkoming van deze akkoorden. We kunnen er dan ook niet omheen in dit verslag een aparte paragraaf te wijden aan de gesloten akkoorden die met steun van de SGP tot stand zijn gekomen. We geven per akkoord kort aan wat de inhoud is en welke punten voor de SGP van belang waren om dit akkoord te sluiten.

» *Algemeen*

De huidige politieke instabiliteit zorgt voor veel onzekerheid. Dit is slecht voor het vertrouwen van Nederland en voor het vertrouwen in de politiek. Dit heeft ook gevolgen voor de economie. De SGP wil als constructief-kritische partij waar dat verantwoord mogelijk is bijdragen aan het overheidsbeleid. Dat doen we in het licht van de economische malaise en de politieke impasse. Het zou niet goed zijn als de economische crisis nog verhevigd zou worden door een politieke crisis.

Onze houding tegenover het kabinet verandert niet door de akkoorden. Wij zullen steun blijven geven aan maatregelen, waar dat verantwoord is, en stevige kritiek blijven geven waar dat geboden is. De SGP blijft zich onverminderd inzetten voor immateriële thema's. Zoals wij eerder hebben gezegd: als er met het oog op het landsbelang gepolderd wordt op materiële onderwerpen, dan doen wij zowel aan het kabinet als aan de verschillende partijen de oproep niet tegelijkertijd te polariseren als het om de immateriële thema's gaat.

» *Woonakkoord*

De SGP vindt het belangrijk om de bouw en de woningmarkt te stimuleren, juist in een economisch moeilijke tijd. In het woonakkoord is daarom een laag Btw-tarief voor de bouw voorgesteld, evenals de oprichting van een energiebesparingsfonds. Starters op de woningmarkt krijgen bovendien een impuls door de beschikbaarheid van extra startersleningen. Ook zijn de huurverhogingen voor de sociale huursector beperkt ten opzichte van het regeerakkoord, is zelfs een mogelijkheid voor huurverlaging bij dalend inkomen gecreëerd en zijn uitzonderingen gemaakt voor chronisch zieken en gehandicapten. Voor de koopmarkt is een verlenging van de looptijd van hypotheek geregeld.

» *Begrotingsakkoord*

Op Prinsjesdag presenteerde de regering veel plannen die de SGP zwaar op de maag lagen. Te denken valt aan harde bezuinigingen op het gezin en een forse verhoging van de belastingdruk. De SGP heeft zich tijdens de onderhandelingen over de begrotingsafspraken sterk gemaakt voor een andere koers. Die inzet is beloofd. De korting op de kinderbijslag is helemaal van de baan. Schoolboeken blijven gratis. Eenverdieners gaan er in vergelijking met de eerdere plannen aanzienlijk op vooruit. Er komt meer geld voor mantelzorgondersteuning beschikbaar. Siriz heeft extra geld gekregen voor hulp aan tienermoeders. Er komt extra geld voor re-integratie van ex-gedetineerden. En er komt een regeling die prostituees moet helpen 'eruit te stappen'.

» *Pensioenakkoord*

De SGP is blij met het pensioenakkoord. Daarmee blijft het mogelijk een adequaat pensioen op te bouwen. Door het akkoord stijgt het percentage pensioen dat mensen jaarlijks fiscaal-vriendelijk kunnen opbouwen naar een aanvaardbare hoogte. Daarnaast heeft de SGP bereikt dat er meer keuzevrijheid komt. De eerste en belangrijke stap is nu gezet met het plan om het werknemersdeel van de premies te kunnen gebruiken voor de aflossing van de hypotheek ('RMU-variant'). Ook ZZP'ers moeten meer kansen krijgen om pensioen op te bouwen. Dat is dringend noodzakelijk omdat zij dat nu niet goed kunnen. Het akkoord biedt die mogelijkheid doordat opgebouwd pensioen veel minder snel gekort wordt als men in de bijstand komt.

6.1.3 Activiteiten in en buiten de Kamer

Hoewel veel aandacht uitgegaan is naar het overleg met het kabinet over de verschillende akkoorden, blijft het reguliere Kamerwerk kern van onze werkzaamheden: voeren van debatten, stellen van schriftelijke en mondelinge vragen, het leveren van een inbreng bij een wetsvoorstel en het voeren van gesprekken met personen en instanties. Aan het slot van dit verslag is een getalsmatig overzicht gegeven van al deze activiteiten.

De vergaderweek wordt gestart met een fractievergadering op de dinsdagochtend, waaraan ook de heer Holdijk vanuit de Eerste Kamer deelneemt.

De agenda van de week en de stemmingen worden dan doorgenomen, lijnen worden uitgezet voor de langere termijn, en de speerpunten worden vastgesteld en geëvalueerd. In 2013 ging het om de volgende punten:

- » Fiscaal stelsel, eerlijker, eenvoudiger en motiverender
- » Minder staat, meer samenleving
- » Bescherming van het leven, abortus
- » Tegengaan van christenvervolging
- » Israël
- » Minder Europa
- » Belang van kind en gezin
- » Verdienmodel landbouw en visserij
- » Woningmarkt / bouwsector

Bij het bepalen van onze prioriteiten voor wat betreft de plenaire debatten en algemeen overleggen, richten we ons allereerst op genoemde speerpunten.

In het vervolg van dit verslag is vermeld aan hoeveel overleggen we als fractie hebben deelgenomen.

Onderstaand in chronologische volgorde enkele willekeurig gekozen activiteiten die een goed beeld geven van de variëteit aan werkzaamheden:

- » In de maand januari zijn door Roelof Bisschop en Gijsbert Leertouwer verkennende gesprekken gevoerd rondom een in te dienen initiatiefwetsvoorstel 'Toezicht in het onderwijs' (speerpunt 2)
- » Half februari is een brainstormsessie belegd met diverse deskundigen rondom het thema 'abortus' (speerpunt 3)
- » In maart is een thema-avond belegd rondom (onafhankelijkheid) van de rechtspraak. Daarvoor werden rechters, advocaten en andere deskundigen uitgenodigd.
- » In april werd een rondetafelgesprek georganiseerd rondom het thema 'christenvervolging' (speerpunt 4).
- » Het initiatiefwetsvoorstel van CU, CDA, PvdA én SGP over verhoging van de leeftijd voor verkoop van alcohol werd in maart aanvaard in de Tweede Kamer en in juni in de Eerste Kamer. Kees van der Staaij zat in vak-K (waar de regering normaal gesproken zit) en het debat in de Kamer werd gevoerd door Roelof Bisschop.
- » De Kamerleden hebben op 30 april in Amsterdam de inhuldiging van Koning Willem-Alexander bijgewoond tijdens een bijzondere verenigde vergadering. Ten overstaan van de nieuwe koning werd de eed van trouw afgelegd. Onze fractievoorzitter maakte die dag deel uit van het comité van in- en uitgeleide.
- » In mei hebben we schriftelijke vragen ingediend over de website 'second love'. Deze vragen en de media-aandacht daarna riepen meer dan gemiddeld reacties op. In de zomer hebben we over dit thema een TNS/NIPO-onderzoek uitgezet. Het resultaat daarvan konden we gebruiken ter ondersteuning van ons speerpunt 'Belang van kind en gezin' (speerpunt 7).
- » Tijdens het meireces bezocht Kees van der Staaij als lid van de Vaste Commissie buitenlandse zaken China.
- » Eind mei was het debat over de 'gewetensbezwaarde trouwambtenaar', een initiatief van D66,

- dat helaas in grote meerderheid werd aanvaard. Wordvoerder was Roelof Bisschop, voor hem één van de eerste ingrijpende debatten.
- » Eind juni werd de notitie 'Rode loper uit voor de bouw' overhandigd aan minister Blok (speerpunt 10).
 - » In september extra vergadering aan begin van nieuwe parlementaire jaar, onder andere ter bespreking/evaluatie van speerpunten en voorbereiding van de algemene beschouwingen. Deze werden een week na Prinsjesdag gehouden.
 - » In oktober belegden we een rondetafelgesprek over 'chtscheiding' (speerpunt 7)
 - » Ter voorbereiding van de wetsvoorstellen 'regentschap koningin Máxima en prins Constantijn' werd een commissie ingesteld vanuit de Eerste en de Tweede Kamer. Voor onze fracties waren dat Holdijk (lid) en Bisschop (plv. lid). De verenigde vergadering ter behandeling van deze voorstellen werd in december gehouden in de Ridderzaal. De voorstellen werden zonder stemming aanvaard.
 - » In november heeft de fractievoorzitter, als voorzitter van de Israëlcaucus in Nederland, een congres in Washington bijgewoond van de Israël Allies Foundation (speerpunt 5). Dit soort externe activiteiten, ter aanvulling op het werk in Den Haag, kunnen als gevolg van de fractieuitbreiding nu meer onze aandacht krijgen dan voorheen.
 - » In de maanden oktober, november en december zijn alle begrotingshoofdstukken door de Tweede Kamer behandeld. De SGP-fractie kreeg hiervoor totaal 130 minuten. Aan nagenoeg alle begrotingsbehandelingen hebben we deelgenomen.
 - » Kees van der Staaij heeft in december een bijdrage geleverd aan de bijeenkomst na afloop van de Mars voor het leven (speerpunt 3)

Diversen

- » Als fractie leveren we bij toerbeurt bijdragen aan diverse tijdschriften/websites, zoals: Nederlands Dagblad, de GezinsGids, Terdege, De Oogst (blad van Tot Heil des Volks), De Dagelijkse Standaard, CIP.nl (ChristelijkInformatiePunt), Novini. Ook schreven we een hoofdstuk in het boekje 'Toekomst van de gereformeerde gezindte' en leverden we een bijdrage aan een uitgave van de RMU: 'Ruimte voor gewetensbezwaar'.
- » Kamerleden en medewerkers hebben hun medewerking verleend aan bijeenkomsten voor kiesverenigingen, jongerenavonden en avonden van Jeugdverenigingen etc. Ook hebben veel leerlingen, studenten, leden van vrouwenverenigingen, kiesverenigingen etc. onze fractie bezocht, totaal circa 40 groepen, waarbij Menno de Bruyne een programma verzorgt in de Tweede Kamer. Het voert te ver om deze allemaal in het jaarverslag op te nemen.
- » Alle drie de Kamerleden waren een keer aan de beurt om te spreken tijdens de zgn. 'residentiepausediensten', bijeenkomsten van bezinning en gebed voor de overheid op de derde dinsdag van de maand in de Waalse Kerk aan het Noordeinde. Thema was dit jaar: Leren van Nehemia, een Godvrezend bestuurder.
- » Regelmatig nodigen we externe sprekers uit met expertise op een bepaald gebied. Zo hadden we op 1 oktober oud-Kamerlid Arend Jan Boekestijn te gast tijdens een lunchbijeenkomst over de opkomst van de radicale islam in onder andere Afrika.
- » Op 12 december sprak voor de Groenkring prof. dr. Govert Buijs over: Wat kunnen christen-politici leren van Charles Taylors "A secular age".
- » Er zijn tot slot bijeenkomsten belegd met leden van de focusgroep (juni/december), Statenleden/waterschapbestuurders (gecombineerd met werkbezoek, mei) en SGP-ambtenaren (juni). Geert Schipaanboord, werkzaam bij de VNG, heeft tijdens laatstgenoemde bijeenkomst gesproken over transities, o.a. van de Jeugdzorg, waar gemeenten mee te maken krijgen.

Enkele cijfers

Met dank aan de Dienst Informatievoorziening (DIV) van de Tweede Kamer volgen ter afsluiting van dit deel van het jaarverslag enkele cijfers over het aantal in stemming gebrachte

amendementen en moties, én over de aanwezigheid van de Kamerleden bij de diverse soorten van vergaderingen en gesprekken.

» in stemming gebrachte amendementen:	25 (15 aanvaard, 10 verworpen)
» in stemming gebrachte moties:	58 (36 aanvaard, 22 verworpen)
» schriftelijke vragen:	84, waarvan 52 met SGP als eerste indiener
» mondelinge vragen:	6
» plenaire debatten:	150
» wetgevingsoverleggen:	14
» nota-overleggen:	8
» algemeen overleggen:	87
» bijzondere procedure en gesprekken:	36
» hoorzitting/rondetafelgesprek:	14
» petitie:	13
» procedurevergaderingen:	19
» technische briefings:	16
» werkbezoeken (binnen- en buitenland):	12

6.2 Eerste Kamer

Zo vlot als het kabinet Rutte-Asscher tot stand werd gebracht zo moeizaam is het eerste jaar van het kabinet verlopen voor wat betreft de uitwerking en uitvoering van het regeerakkoord. Inmiddels valt te constateren dat het kabinet op stoom komt, zij het na veel overleg over deelakkoorden tussen de coalitiefracties en een drietal niet-regeringsfracties, waaronder de SGP-fractie. Dat overleg beperkt zich uitdrukkelijk tot de regering en de Tweede Kamerfracties. De Eerste Kamerfractie wordt wel ingelicht door de Tweede Kamerfractie, maar neemt per se geen deel aan het overleg. Het dualisme in de Tweede Kamer leidt zodoende tot partiële aanpassingen van het regeringsbeleid, waardoor in elk geval het risico van –opnieuw- tussentijdse TK-verkiezingen c.a. voorlopig is afgewend. Intussen staan culturele en politieke ontwikkelingen niet stil (om over de economische perspectieven nu maar even te zwijgen). Participatie in de verantwoordelijkheid voor onderdelen van het regeringsbeleid vermog niet te voorkomen dat wetgeving tot stand wordt gebracht die frontaal botst met belangen die de SGP wenst te dienen. Als de regering niet de initiatiefnemer van zulke wetgeving is, dan zijn het wel de Tweede Kamerfracties. Zo werden –om maar enkele voorbeelden te noemen- regeringsvoorstellen aan de Eerste Kamer voorgelegd die het mogelijk maken dat: twee vrouwen de juridische ouders van een kind worden (33032 en 33514); dat transgenders meermalen van geslacht kunnen wisselen (33351); dat de gelijkstelling tussen het burgerlijk huwelijk en het geregistreerd partnerschap wordt uitgebreid (33526) Deze voorstellen konden niet rekenen op steun van de EK-fractie, omdat de fractie deze niet in het belang van ouders, kinderen en maatschappelijke verbanden achtte. Daarentegen kregen voorstellen van andere aard die steun wel, ondanks het feit dat de meerderheid in de Kamer haar steun onthield, bijvoorbeeld het voorstel tot aanpassing van de prostitutiewet (32211).

Initiatiefvoorstellen vanuit de Tweede Kamer die vanwege hun strekking niet op bijval van de SGP-fractie konden rekenen betroffen onder meer: de afschaffing van het verbod van godslastering (32203); de mogelijkheid tot uitbreiding van het aantal koopzondagen door de gemeenten (32412); het weren van ambtenaren van de burgerlijke stand die gewetensbezwaren hebben tegen het sluiten van huwelijken tussen personen van hetzelfde geslacht (33344; nog niet afgehandeld).

Soms kan een initiatiefvoorstel op de volledige steun van de fractie rekenen. Zo bijvoorbeeld het voorstel tot terugdringing van alcoholgebruik bij jongeren (32022).

Hoewel de regering vrij is een initiatiefvoorstel al dan niet te bekrachtigen, wijst de praktijk uit dat, zelfs wanneer de regering “geen behoefte” heeft aan het voorstel, niettemin bekrachtiging volgt. Overleg met de regering over initiatiefvoorstellen heeft dan ook weinig of geen zin, want de bekende reactie, vóórdat het voorstel is afgehandeld, is dat zij daar niet over gaat.

De jaarlijkse Algemene Politieke Beschouwingen van de fractie waren dit keer gewijd aan de omslag van verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving, -een omslag uit noodzaak. Bezuinigingen door lastenverzwaring kon niet op instemming van de fractie rekenen. Tot slot werd de regering, parlementariërs en burgers, die allemaal te maken hebben met de spanningen en het verzet die de economische recessie oproepen, de wijsheid van Spreuken 16 : 16 voorgehouden.

De politisering van de Eerste Kamer, waarover in de media de laatste jaren zoveel wordt gesproken, uit zich hooguit in de soms gepolariseerde verhouding tussen coalitie- en oppositiefracties. Een geheel andere vorm van politisering bestaat in de tendens om moties in te dienen, om zodoende 'mee te kunnen regeren', -wat niet de eerste taak van de Kamer is. De SGP-fractie is uitermate terughoudend met het indienen van moties of het ondertekenen van moties van andere fracties. Zo werd een motie ingediend en aangenomen om een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop winkeliers soms gedwongen worden op zondag hun winkel open te stellen.

Ook werd deelgenomen aan algemene beleidsdebatten zoals dat over de Visienota "Bestuur in samenhang". De Kamer organiseert bij de behandeling soms een deskundigenbijeenkomst. Zo werd een dergelijke bijeenkomst gehouden bij de voorbereiding van de behandeling van de al genoemde wetsvoorstellen 32211 en 33541.

Van geheel andere aard is de nog niet afgeronde activiteit met betrekking tot een reactie op een Europees rapport (Greco-rapport) inzake de integriteit van o.a. parlementariërs. In de media zijn de afgelopen jaren bij herhaling verhalen over de mogelijke schijn van belangenverstremgeling van EK-leden verschenen. Aangezien het EK-lidmaatschap voor verreweg de meeste leden een nevenfunctie is; zoals dat geldt voor vrijwel alle parttime-politici, ligt een suggestie van belangenverstremgeling voor kwaaddenkenden, al gauw voor de hand, vooral wanneer ultieme 'transparantie' de maatstaf is. Wat hiervan zij, in elk geval geldt voor elk individueel lid en elke fractie als geheel dat men verantwoordelijkheid draagt voor de reputatie van de Kamer. De Kamer heeft een kleine tijdelijke commissie benoemd om voorstellen te formuleren voor de reactie op het Greco-rapport en het lid van de SGP-fractie is als vicevoorzitter van de commissie aangewezen.

*) zie ook Jaarbericht Eerste Kamer over het parlementaire jaar 2012 - 2013

7 Afsluiting

Aan het jaarverslag hebben velen vanuit de geledingen van de partij een bijdrage geleverd. Daarvoor zeggen wij allen hartelijk dank. De bijdragen vertolken de inzet van velen in ons land die namens de SGP in vertegenwoordigende en bestuurlijke organen het werk mogen doen. Daarbij mag wel gesteld worden dat velen daarnaast als vrijwilliger zich ingezet hebben voor de partij. Hartelijk dank.

De Heere heeft krachten, liefde en bewogenheid geschonken tot dat werk ten dienste van de beginselen van Zijn Woord. Daarom past ons Hem in de allereerste plaats dank te zeggen.

Ons land dreigt steeds verder weg te zinken in het moderne heidendom. Van God en Zijn gebod weet de seculiere samenleving niet of nauwelijks meer. Maar Jeremía gaf het volk Israël de opdracht in het heidense Babel: 'En zoekt den vrede der stad waarheen Ik u gevankelijk heb doen wegvoeren, en bidt voor haar tot den HEERE, want in haar vrede zult gij vrede hebben' (Jer. 29:7). Daarom blijft er voor de SGP in het publieke domein een verantwoordelijke taak.

Rotterdam, februari 2014

drs. P.A. Zevenbergen,
secretaris

M.F. van Leeuwen,
algemeen voorzitter

Bijlage 1

Agenda 93ste jaarvergadering van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)
D.V. te houden op zaterdag 29 maart 2014 in een vergaderzaal van Euretco B.V., Koninginneweg 1, 3871 JZ Hoevelaken, tel. 033 - 253 29 11. Aanvang: 9.30 uur

Agenda

1. Aanvang: 9.30 uur

- 1.1 Opening door de partijvoorzitter, ds. A. van Heteren
- 1.2 Telefax aan Z.M. de Koning
- 1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus

2.a. Vaststellen van het verslag van de op 16 maart 2013 gehouden Algemene Vergadering *(partijdag; zie bijlage 3 van het Jaarverslag 2013)*

b. Vaststellen van het verslag van de op 16 maart 2013 gehouden Algemene Vergadering *(huishoudelijke vergadering; zie bijlage 4 van het Jaarverslag 2013)*

3. Jaarverslag 2013

- 3.1 Vragen naar aanleiding van het Jaarverslag 2013 (vragen kunnen tot en met 12.00 uur op de dag voorafgaande aan de vergadering per brief of e-mail worden toegezonden aan het Hoofdbestuur)
- 3.2 Vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop (strekt tevens tot décharge van het Hoofdbestuur)

4. Rondvraag (vragen kunnen tot en met 12.00 uur op de dag voorafgaande aan de vergadering per brief of e-mail worden toegezonden aan het Hoofdbestuur)

5. Toelichting op beoogde voorstellen over de partijorganisatie

6. Mededelingen

PAUZE

7. Toespraak van mr. C.G. van der Staaij, voorzitter Tweede Kamerfractie

8. Discussie naar aanleiding van de toespraak van mr. C.G. van der Staaij o.l.v. M.F. van Leeuwen (algemeen voorzitter) en met medewerking van de heren ing. J. van der Ham (bestuursvoorzitter van de Lelie zorggroep) en P. Moens (gemeenteraadslid te Middelburg)

9. Uitslag van de (her)verkiezing van de leden van het Hoofdbestuur

10. Toespraak van drs. B. Belder, Europarlementariër

11. Algemeen voorzitter spreekt woorden van dank

12. Slotwoord en sluiting door ds. W. Visscher

Er wordt aan het eind van de ochtend, aan de uitgang, één collecte gehouden ter bestrijding van de kosten van de partijdag.

Het **Stembureau** bestaat uit de volgende personen:

Voorzitter:

dhr. F.N. van de Lagemaat, Vondellaan 32, 3931 VC Woudenberg

Leden:

dhr. H.J. Kwakkel, Mheneweg Noord 2-a, 8096 BR Oldebroek

dhr. G. van Manen, De Hel 1, 6668 LG Randwijk

dhr. N. van der Meij, Rijnstraat 125, 2223 EA Katwijk

dhr. J.J. Meijer, Nigtevechtseweg 45, 3633 XR Vreeland

dhr. F.G.R. van der Paauw, Burg. van Eetenstraat 26, 4306 CW Nieuwerkerk

dhr. W. Schumacher, Bloemenlaan 26, 3075 PH Rotterdam

dhr. A.P.C. Stockhorst, Rozengaardseweg 85, 7009 JA Doetinchem

dhr. A.P. Verloop, C. de Vosstraat 7, 2771 HZ Boskoop

dhr. J. Vos, Chrysantenstraat 2, 4261 CP Wijk en Aalburg

Het Hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij,

ds. A. van Heteren, partijvoorzitter

M.F. van Leeuwen, algemeen voorzitter

drs. P.A. Zevenbergen, secretaris

Bijlage A

Begroting van de SGP voor het jaar 2014

bedragen in euro's kostensoorten	Begroting 2014	Prognose 2013	Begroting 2013
LASTEN			
1. Personeelskosten			
Brutosalaris	428.800	391.655	408.300
Doorbelaste personeelskosten	31.478-	29.664-	29.664-
Overige personeelskosten	29.931	24.178	27.341
Totaal personeelskosten	427.253	386.169	405.977
2. Afschrijvingen			
Afschrijvingskosten	63.418	61.248	75.558
Totaal afschrijvingen	63.418	61.248	75.558
3. Huisvestingskosten			
Huisvestingskosten	49.507	61.415	86.350
Totaal huisvestingskosten	49.507	61.415	86.350
4. Vergaderkosten			
Vergaderkosten	153.750	106.549	118.650
Totaal vergaderkosten	153.750	106.549	118.650
5. Public relations			
Public Relations	84.000	56.563	105.250
Verkiezingskosten	120.000	115.000	115.000
Doorbelaste public relations	-	2.500-	-
Totaal public relations	204.000	169.063	220.250
6. Kosten 'De Banier'	259.000	253.298	267.000
7. Kantoorkosten			
Kantoorkosten	77.935	79.937	75.480
Doorbelaste kantoorkosten	1.000-	1.000-	-
Totaal kantoorkosten	76.935	78.937	75.480

8. Algemene kosten			
Algemene kosten	74.500	45.782	81.000
Kosten betalingsverkeer	3.050	2.662	5.550
Totaal algemene kosten	77.550	48.444	86.550
9. Bijdrage aan geleidingen			
Wetenschappelijk Instituut	30.000	29.500	29.500
SGP-Jongeren	-	1.500-	1.500-
Totaal bijdrage geleidingen	30.000	28.000	28.000
TOTAAL LASTEN	1.341.413	1.193.123	1.363.815
10. Inkomsten van leden	493.000	486.000	470.250
11. Giften	74.800	75.715	82.500
12. Inkomsten De Banier	172.950	190.536	206.725
13. Overige opbrengsten	36.600	37.771	20.200
14. Rentebaten	45.000	49.869	45.000
TOTAAL BATEN	822.350	839.892	824.675
Recapitulatie:			
Totaal lasten	1.341.413	1.193.123	1.363.815
Totaal baten	822.350	839.892	824.675
SALDO	519.063-	353.232-	539.140-
Subsidie Ministerie	502.500	496.374	496.374
Vrijval bestemmingsreserve	40.000	56.251	55.099
EINDSALDO	23.437	199.393	12.333

	BEGROTING 2014	PROGNOSE 2013	BEGROTING 2013
Guido de Brès-Stichting:			
Totale lasten	233.325	220.719	220.000
Totale baten	46.325	37.025	45.500
	187.000	183.694	174.500
Subsidie ministerie	157.000	157.000	157.000
Bijdrage SGP	30.000	29.500	17.500
Resultaat	-	2.806	-
SGP-jongeren:			
Totale lasten	176.369	185.003	260.557
Totale baten	86.700	75.445	82.355
	89.669	109.558	178.202
Subsidie ministerie	97.169	106.495	110.644
Bijdrage SGP	-	-	50.205
Resultaat	7.500	3.063	17.353

Algemeen:

» Bij het maken van de begroting voor 2014 zitten we bijna een jaar in de nieuwbouw. Hierdoor is er een goed zicht gekomen op de werkelijke uitgaven, waarvoor in 2013 een schatting was opgenomen.

» In de op 14 maart 2009 gehouden algemene vergadering is besloten de ledenbijdrage te verhogen en met ingang van 2011 jaarlijks te indexeren met € 0,50.

De belangrijkste afwijkingen tussen de begroting van 2013 en 2014 zijn de volgende:

- » De salariskosten stijgen doordat er voor het eerst weer rekening is gehouden met een loonsverhoging van 2,5 %. Daarnaast zitten er de periodieke salarisverhogingen in.
- » De afschrijvingskosten dalen. In 2013 zijn alle investeringen met betrekking tot de nieuwbouw van het SGP-bureau gemaakt. De afschrijvingen over 2013 waren gedeeltelijk gebaseerd op schattingen.
- » De huisvestingskosten dalen. In 2013 waren er diverse kosten die nog gemaakt moesten worden voor de nieuwbouw.
- » De vergaderkosten vallen hoger uit dan in 2013. In 2014 zullen er meer cursussen worden verzorgd in verband met de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen. Daarnaast wordt in 2014 weer de open dag in de Tweede Kamer georganiseerd.
- » De kosten voor Public Relations zijn lager omdat de uitgaven aan advertenties dalen. De website is in 2013 opgeleverd, dus hier zijn geen extra kosten meer aan verbonden.
- » De kosten van *De Banier* vallen lager uit omdat in 2013 rekening was gehouden met 11 te verschijnen nummers. Er verschijnen echter 10 nummers per jaar.
- » De kantoorkosten blijven ongeveer gelijk.
- » De algemene kosten dalen omdat er minder advieskosten worden verwacht. In 2013 zaten hier nog advocaatkosten in.
- » De bijdrage van de partij aan de Guido de Brès-Stichting en de SGP-jongeren blijft ongeveer gelijk.
- » De ledeninkomsten stijgen door een hoger ledenaantal en omdat de ledenbijdrage overeenkomstig het in 2009 door de algemene vergadering genomen besluit wordt verhoogd van € 16,50 naar € 17,00.
- » De opbrengst aan giften daalt vanwege de economische crisis.
- » De inkomsten van *De Banier* dalen. Hierbij geldt ook dat in 2013 voor 11 nummers begroot was, terwijl dit er in werkelijkheid 10 zijn.
- » De overige opbrengsten stijgen vanwege de gemeenteraadsverkiezingen en hiermee gepaard

gaande verkoop van reclamemateriaal.

- » De rentebaten blijven hetzelfde.
- » Bij de rijkssubsidie is rekening gehouden met de bezuinigingspercentages van de rijksoverheid en met drie Tweede Kamerzetels. Er is vanuit gegaan dat alle kiesverenigingen voor alle leden per 1 januari 2014 (peildatum volgens artikel 32, vierde lid van de partijstatuten en artikel 2 van het Algemeen Reglement) de partijbijdrage betalen en dus ook alle leden voor de subsidie meetellen. Door niet, niet-volledig of te laat betalen, verminderen de inkomsten van de partij meer dan rechtevenredig.
- » De vrijval bestemmingsreserve in 2014 betreft een vrijval uit de bestemmingsreserve huisvesting. Deze valt voor 1/30 deel vrij.

Bijlage B

Verkiezing leden Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur stelt in de hierna vermelde gevallen de volgende kandidaten voor (telkens in alfabetische volgorde).

I. Aftredend en herkiesbaar ds. A. van Heteren

a. mr.drs. A.A. Egas

Ds. Egas, geboren op 30 mei 1957, is predikant binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken. Hij is secretaris van het bestuur van de Bonisazending, lid van het bestuur van het Isaïc da Costa Fonds, lid van de Raad van Advies van Kliksafe en lid van de commissie van Toezicht van de Rehobothschool te Alphen aan den Rijn en de Gomarusschool te Leiderdorp. Hij is raadslid en wethouder voor de SGP geweest.

b. ds. A. van Heteren

Ds. Van Heteren, geboren op 5 oktober 1951, is partijvoorzitter van het Hoofdbestuur van de SGP waarvan hij sinds 1997 deel uitmaakt. Hij is predikant binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken. Verder is hij redactiesecretaris van Bewaar het Pand, bestuurslid van de Stichting Kom Over En Help, lid van de Raad van Toezicht Stichting voor Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Amersfoort en secretaris van het bestuur van de Gereformeerde Bijbelstichting.

II. Aftredend en herkiesbaar ds. A. Vlietstra

a. ds. A. Vlietstra

Ds. Vlietstra, geboren op 5 april 1958, is vanaf 2005 lid van het Hoofdbestuur. Hij is predikant van de Hersteld Hervormde Kerk te Katwijk en vervult diverse functies binnen dat kerkverband. Verder is hij bestuurslid van de Gereformeerde Bijbelstichting en van het Isaïc da Costa Fonds.

b. ds. D. Zoet

Ds. Zoet, geboren op 12 augustus 1971, is predikant van de Hersteld Hervormde Kerk te Ouddorp. Verder is hij bestuurslid van de stichting Spaanse Evangelische Zending (SEZ).

III. Aftredend en herkiesbaar ds. W. Visscher

a. drs. J.M.D. de Heer

Ds. De Heer, geboren op 24 september 1971, is predikant binnen de Gereformeerde Gemeenten. Hij is lid van het deputaatschap voor de Zending Gereformeerde Gemeenten. Ook is hij lid van de Adviesraad van het Calvin College te Goes.

b. drs. W. Visscher

Ds. Visscher, geboren op 21 juli 1955, is vanaf 2012 lid van het Hoofdbestuur. Hij is predikant binnen de Gereformeerde Gemeenten. Daarnaast is hij voorzitter van het bestuur van de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten.

Bijlage 2

Kwantitatief overzicht

	Aantal per 31 december 2013	Aantal per 31 december 2012
Zetels in Tweede Kamer	3	3
Zetels in Eerste Kamer	1	1
Zetels in Europees Parlement (tot en met 2008 samen met de ChristenUnie)	1	1
Leden	29.962	29.655
Abonnees op <i>De Banier</i>	334	290
Plaatselijke kiesverenigingen	184	184
Provinciale verenigingen	11	11
Gedeputeerden	1	1
Leden Provinciale Staten	12	12
Burgemeesters	7	6
Wethouders	44	43
Raadsleden	247	258
Waterschappen - algemeen bestuur	13	14
Waterschappen - dagelijks bestuur	4	5
Template website	71	64

Bijlage 3

Verslag van de op 16 maart 2013 gehouden 92e algemene vergadering (partijdag) van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) in een congreszaal van Euretco B.V. te Hoevelaken.

1.1 Opening

De partijvoorzitter, ds. A. van Heteren, heet een ieder hartelijk welkom en in het bijzonder alle genodigden, onder wie voormalige leden van het Hoofdbestuur, oud-parlementariërs, burgemeesters, gedeputeerde, bestuursleden en medewerkers van partijgeledingen en kerkelijke vertegenwoordigers. De heer drs. J.C.G.M. Berends, lid van het dagelijks bestuur van het CDA moest zich helaas afmelden evenals het bestuur van de VVD. Verder is een afmelding ontvangen van de heer J.W. Keuken MBA. Hij is kandidaat-lid voor het Hoofdbestuur, maar heeft als locoburgemeester een aantal activiteiten in de gemeenten Neder-Betuwe te verrichten. Ook de heer drs. K. Hofstede RA, eveneens kandidaat-lid voor het Hoofdbestuur, heeft zich afgemeld en de heren ds. W.Chr. Hovius en G. van den Berg.

De partijvoorzitter vraagt aan de leden van het stembureau, zoals vermeld aan het slot van de agenda, om na het zingen van het Wilhelmus naar de foyer te gaan voor het tellen van de stemmen met betrekking tot de verkiezing van de leden van het Hoofdbestuur.

Vervolgens spreekt de partijvoorzitter de wens uit dat van een goede vergadering sprake zal mogen zijn. Hij leest vervolgens 1 Koningen 3 : 1-15 en gaat voor in gebed.

Daarna spreekt hij een openingswoord uit naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte. Binnenkort zal H.M. Koningin Beatrix afstand doen van de troon en zal nu nog Kroonprins Willem-Alexander haar opvolgen. Ook in het voorgelezen Schriftgedeelte is sprake van een troonswisseling. Salomo is koning geworden in de plaats van zijn vader David. Dat is door de Heere zo geleid. "Nu dan, HEERE mijn God, Gij hebt Uw knecht koning gemaakt in de plaats van mijn vader David". Wat zou het groot zijn als deze overtuiging ook bij Prins Willem-Alexander zou mogen leven. Salomo leefde zijn onbekwaamheid in. "En ik ben een klein jongeling, ik weet niet uit te gaan noch in te gaan". Die houding zou niet alleen bij Prins Willem-Alexander, maar zeker ook bij ons gevonden moeten worden. In het geval van Salomo was sprake van een groot volk. "En Uw knecht is in het midden Uws volks, dat Gij verkoren hebt, een groot volk, hetwelk niet kan geteld noch gerekend worden vanwege de menigte". Dat is in Nederland niet het geval, maar wie zou in eigen kracht en wijsheid het koningschap kunnen uitoefenen? Zonder de Heere kunnen wij niets doen. Salomo vraagt om "een verstandig hart om Uw volk te richten, verstandiglijk onderscheidende tussen goed en kwaad; want wie zou dit Uw zwaar volk kunnen richten"? Een verstandig hart, dat is een horend hart dat wijsheid vatten kan. De vreze Gods is het beginsel van de ware wijsheid. Het is onze opdracht daarvoor ook voor Prins Willem-Alexander te bidden. Salomo blikt ook terug en spreekt met eer over zijn vader David. "En Sálomo zeide: Gij hebt aan Uw knecht David, mijn vader, grote weldadigheid gedaan, gelijk als hij voor Uw aangezicht gewandeld heeft in waarheid en in gerechtigheid en in oprechtheid des harten met U; en Gij hebt hem deze grote weldadigheid gehouden, dat Gij hem gegeven hebt een zoon, zittende op zijn troon, als te dezen dage". In waarheid is volgens de kanttekeningen "in het geloven, belijden en voorstaan van de ware leer, en in het volgen van de rechte vroomheid en deugdzaamheid des levens, zowel in zijn persoon als in zijn ambt; en dit alles uit een oprechten ijver zonder geveinsdheid des geestes". Dat is de taak ook van de overheid. Om de ware leer voor te staan, om de Heere ook persoonlijk te dienen en te vrezen en dat ook het volk voor te houden. Dat is ook wat artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis als taak van de overheid aangeeft en waarop wij elkaar ook mogen en moeten aanspreken. Ook wij mogen terugblikken in

de geschiedenis van ons Koningshuis. In het voorgeslacht van Prins Willem-Alexander werd de ware vreze Gods gevonden. Laten wij bidden dat wat in het verleden was, ook in het heden mag zijn. God is almachtig. Salomo heeft gebeden om een verstandig hart om het volk te richten. De Heere heeft dat gebed verhoord. "Zie, Ik heb gedaan naar uw woorden; zie, Ik heb u een wijs en verstandig hart gegeven, dat uws gelijke vóór u niet geweest is, en uws gelijke na u niet opstaan zal". Buiten de ware wijsheid wacht ons Gods toorn. Daarvan moeten we diep doordrongen zijn. De Heere geve gebed voor ons land, voor ons volk en voor onze toekomstige Koning.

De partijvoorzitter vraagt te zingen Psalm 72 vers 1. Daarna verklaart hij de vergadering voor geopend.

1.2 Telefax aan H.M. de Koningin

De partijvoorzitter deelt mee dat een telefax wordt verzonden aan H.M. de Koningin met de volgende inhoud:

"Majesteit,

De leden en het Hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) - in algemene vergadering bijeen te Hoevelaken - betuigen Uwe Majesteit hun eerbied en aanhankelijkheid.

Het koninklijke gezag mocht u in 1980 als een opdracht van God ontvangen, want de Bijbel zegt ons: 'Door Mij regeren de koningen, en de vorsten stellen gerechtigheid' (Spreuken 8:15). D.V. op 30 april hoopt U afstand te doen van de troon en zal koning Willem-Alexander als onze nieuwe vorst ons land gaan regeren. Het constitutioneel koningschap, opgedragen aan het Huis van Oranje, wordt daarmee bestendig. Dat ziet de Staatkundig Gereformeerde Partij als een gave van God.

Wij hebben uw regeerperiode ervaren als een groot voorrecht. Voor Uwe Majesteit en voor ons allen geldt voor nu en in de toekomst de ernstige roepstem van de Heere: 'Zie, de vreze des Heeren is de wijsheid, en van het kwade te wijken is het verstand' (Job 28:28).

De leden en het Hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij blijven met U meeleven, ook in de zorgen die in Uw familie aanwezig zijn. Wij wensen U en Uw gezin in dezen Gods nabijheid toe.

Bovenal wensen wij U en Uw Koninklijk Huis en onszelf de Troost toe waarover de Heidelbergse Catechismus spreekt. De Heidelbergse Catechismus is één van de belijdenisgeschriften van onze kerken. Wij herdenken dit jaar dat zij 450 jaar geleden verscheen.

Die enige Troost is: 'Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen ben'.

Drs. P.A. Zevenbergen,

Secretaris van het Hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) "

1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus

Op verzoek van de partijvoorzitter worden de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus staande gezongen. Daarna draagt hij de leiding van de vergadering over aan de algemeen voorzitter, de heer M.F. van Leeuwen.

2. Vaststellen van het verslag van de op 24 maart 2012 gehouden Algemene Vergadering

De tekst van het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. Naar aanleiding van het verslag worden geen vragen gesteld of opmerkingen gemaakt.

3.1 Vragen naar aanleiding van het Jaarverslag 2012

De voorzitter deelt mee dat op pagina 18 onder het kopje burgemeesters, wethouders en statenleden een stukje tekst ontbreekt na de passage over de benoeming van de jongste burgemeester van Nederland, de heer Verhoeve. Daarop had moeten volgen dat het voor de heren ir. M. Houtman, T.C. van Gelder en drs. S. Stoop als gevolg van gemeentelijke herindelingen per 31 december 2012 de laatste werkdag was in hun gemeente.

Het jaarverslag wordt verder voor kennisgeving aangenomen.

3.2 Vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop

De heer J.P. Tanis geeft als partijpenningmeester een toelichting op de kosten van de nieuwbouw van het SGP-bureau en over de ontwikkeling van de partijbijdrage vanaf 2002.

De kosten voor de nieuwbouw zijn binnen de gestelde kaders gebleven van een investering van maximaal € 1,85 mln. (inclusief vier extra parkeerplaatsen, voor een gedeelte van de investering een hoger BTW-percentage en advieskosten) en jaarlijkse exploitatiekosten van maximaal € 80.000. Voor wat betreft de ontwikkeling van de ledenbijdrage kan de belofte om daarover te rapporteren niet worden nagekomen omdat de prijsindices nog niet definitief bekend zijn. Dat zal een volgend jaar alsnog gebeuren. Uit de in beeld gebrachte ontwikkeling vanaf 2002 is te zien dat de ledenbijdrage parallel loopt aan de "prijsindex CPI alle huishoudens" minus de bezuinigingen op de rijkssubsidie.

Naar aanleiding van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop is een vraag ontvangen van de plaatselijke kiesvereniging van Barneveld over het verloop van de rijkssubsidie (prognose 2012, werkelijkheid 2012 en begroting 2013). Geantwoord wordt dat de totaal ontvangen subsidie in 2012 per saldo ruim € 37.000,- minder is dan begroot omdat bij de uiteindelijke afrekening over 2010 is gebleken dat in verband met rijksbezuinigingen alsnog een bedrag van ruim € 25.000,- terugbetaald moest worden. De stijging van de subsidie in 2013 - een relatieve stijging overigens omdat de eerstkomende jaren cumulatief per jaar 1,5% wordt bezuinigd op de rijkssubsidie - gaat een half jaar na de laatst gehouden Tweede Kamer-verkiezingen in, dus per 1 maart 2013. Vandaar dat daarvan in 2012 niets is terug te zien.

De onderhavige financiële stukken worden vervolgens ongewijzigd vastgesteld waarmee de algemene vergadering het Hoofdbestuur déchargeert.

4. Rondvraag

De plaatselijke kiesverenigingen van Waddinxveen en Barneveld hebben het als een gemis ervaren dat anders dan in voorgaande jaren in De Banier van januari jl. de kandidaten voor de verkiezingen van het Hoofdbestuur op de komende algemene vergadering niet zijn voorgesteld en dat de agenda niet was opgenomen. Zij zouden het waarderen als dit gebruik in ere wordt hersteld, zodat de leden enigszins kunnen weten wat de kunde, achtergrond enz. van de kandidaten is. Barneveld voegt daaraan toe dat het bestuur nu zelf een groot aantal kopieën moest maken van de vergaderstukken voor de leden.

De voorzitter antwoordt dat in de tweede helft van dit jaar de nieuwe opzet van De Banier wordt geëvalueerd en dan zullen wij ook dit signaal daarbij zeker betrekken om te bezien of een bij de huidige opzet passende oplossing is voor dit door meerdere kiesverenigingen ervaren verlies.

Als achtergrondinformatie wordt nog opgemerkt dat de kiesverenigingen per brief van 18 december 2012 uitgebreid zijn geïnformeerd over de transformatie van *De Banier* van een blad voor abonnees tot een meer nadrukkelijk op leden gericht magazine en de gevolgen daarvan voor de redactieformule. Onder meer is vermeld dat er geen agenda's, verslagen of algemene beschouwingen meer zullen worden geplaatst, maar op z'n hoogst korte impressies waarbij

rekening moet worden gehouden met het feit dat *De Banier* maandelijks verschijnt. De vernieuwde Banier is geen openbaar mededelingenblad voor besturen. De besturen worden geïnformeerd met nieuwsbrieven en als dat nodig is met 'gewone' brieven en uiteraard informeren zij op hun beurt weer hun eigen leden. Daar hoort ook bij dat zij bij de oproep voor de lokale ledenvergaderingen alle informatie voegen die voor de leden van belang is om adequaat te kunnen vergaderen. De informatie over de partijdag, waaronder die over de bestuurskandidaten, is de kiesverenigingen per brief van 8 januari 2013 toegezonden.

5. Mededelingen

De algemeen voorzitter geeft het woord aan drs. J.M ten Hove, beleidsadviseur van de SGP-jongeren, om een mededeling te doen over hun voorjaarscongres en het werven van donateurs voor de SGP-jongeren.

Daarna doet de voorzitter nog een aantal mededelingen. Dit betreft de D.V. in de eerste twee weken van april te houden Regiotour Gemeenteraadsverkiezingen 2014 om plaatselijke kiesverenigingen op deze verkiezingen voor te bereiden. Hij roept op om zich vóór 28 maart voor deze bijeenkomsten aan te melden. Verder deelt hij mee dat het Hoofdbestuur in gesprek is met het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie over samenwerking bij de D.V. volgend jaar te houden verkiezingen voor het Europees Parlement. Voordat definitieve besluiten daarover worden genomen zal gezamenlijk met de ChristenUnie worden verkend of beide partijen zich na deze verkiezingen desgewenst op gelijke wijze kunnen aansluiten bij de groep van de ECR (vooral bestaande uit Britse conservatieven). Over het al dan niet welkom zijn van de SGP moet voor de verkiezingen duidelijkheid bestaan om niet in dezelfde vervelende situatie als in 2009 terecht te komen als gevolg waarvan de op dezelfde lijst gekozen Europarlementariërs nu in verschillende groepen in het Europees Parlement onderdak hebben gekregen.

Tot slot volgen enkele mededelingen van huishoudelijke aard.

6. Toespraak van mr. C.G. van der Staaij

De heer Van der Staaij houdt zijn politieke toespraak.

7. Discussie naar aanleiding van toespraak mr. C.G. van der Staaij

Onder leiding van de algemeen voorzitter, M.F. van Leeuwen, vindt een discussie plaats met een forum bestaande uit de heren drs. J.A. Schippers, directeur van de Guido de Brès-Stichting, wetenschappelijk instituut van de SGP en J.J. Rozendaal, voorzitter van de SGP-jongeren.

De heer Rozendaal vindt het gedeelte in de speech over de Europese Unie krachtig, zeer actueel en een toonbeeld van consistentie, . Wat hem betreft zou meer aandacht gegeven mogen worden aan duurzaamheid. Het langs fiscale weg aantrekkelijk maken van vestiging van bedrijven uit Derde Wereldlanden in Nederland is goed voor ons, maar slecht voor de Derde Wereldlanden, zo geeft hij als voorbeeld. Verder wijst hij op de uitputting van natuurlijke grondstofbronnen. Uit de zaal wordt daar nog aan toegevoegd de te geringe aandacht voor bomen als cruciaal element voor een goed milieu. De heer Van der Staaij antwoordt dat het goed is hiervoor aandacht te vragen en dat het ook alles te maken heeft met zuinigheid, soberheid en het streven naar een gesloten kringlooeconomie. Tegelijk moet niet alles van de overheid verwacht worden, maar moet ieder voor zich letten op de 'kleine dingen' die bij elkaar van veel waarde zijn voor een goed milieu.

De heer Schippers wijst op de onzekerheid voor de toekomst voor veel gezinnen. Gezinnen worden overbelast en de 'bonus' op echtscheiding is ronduit storend. Verder moet meer werk gemaakt worden van misbruik van voorzieningen. Op al deze punten mag de SGP wat hem betreft nog wel wat meer aandacht vestigen. De heer Van der Staaij betreurt het dat het buitenshuis werken fiscaal wordt bevorderd terwijl tegelijk mantelzorg moet worden bevorderd, etc. Dat kan

simpelweg niet samen gaan. Daarnaast is oog voor een goed gezins- en opvoedingsklimaat nodig en voor overdracht van waarden en normen. Desgevraagd merkt hij op dat op sportsubsidies niet zo veel valt te bezuinigen omdat het aandeel in de rijksbegroting zeer gering is. Juist op lokaal niveau worden sportclubs met gemeenschapsgeld overeind gehouden.

Er wordt gewezen op de negatieve gevolgen van de verhuurdersheffing op het investeringsvolume van woningbouwcorporaties. De heer Van der Staaij zegt dit aspect nauwlettend te volgen en de nadere onderzoeken naar deze gevolgen te zullen betrekken bij het debat over de wetswijziging. Zijns inziens hoeft het vooralsnog in combinatie met de mogelijkheid hogere huren vast te stellen geen probleem te zijn.

De heer Schippers wijst op de noodzaak van een groter belastinggebied voor lokale overheden. De heer Van der Staaij is het daarmee eens, mits het totaal aan belastingen niet stijgt.

De heer Rozendaal vraagt onder verwijzing naar het burgerinitiatief over de Europese Unie of de SGP niet meer de mogelijkheid van een burgerinitiatief moet benutten om onderwerpen op de politieke agenda te plaatsen. De heer Van der Staaij ziet uit naar waardige en goede acties van de SGP-jongeren. Hij onderstreept dat de scepsis over de Europese Unie, die decennia geleden alleen bij SGP en ChristenUnie werd gevonden, nu door veel meer politieke partijen wordt gedeeld. Zodanig dat op initiatief van de SGP en de ChristenUnie een motie is herroepen waarin min of meer stond dat bij twijfel over de grondwettigheid van Europese regels het belang van de Europese Unie voorop moest staan.

Nadat de forumleden de gelegenheid hebben gehad nog een afsluitend statement te maken, worden zij door de algemeen voorzitter hartelijk bedankt voor hun bijdrage. Vervolgens draagt hij de leiding van de vergadering over aan de partijvoorzitter, ds. A. van Heteren.

8. Uitslag van de (her)verkiezing van de leden van het Hoofdbestuur

De partijvoorzitter maakt de uitslag van de stemming voor de leden van het Hoofdbestuur bekend. De heer W. Kolijn is aftredend. In zijn plaats zijn kandidaat gesteld de heren J.W. Keuken en ir. C. Stoffer. Er zijn 389 geldige stemmen uitgebracht en 3 blanco.

Op de heer J.W. Keuken zijn 232 stemmen uitgebracht en op de heer Stoffer 157 stemmen. De heer Keuken is dus gekozen.

Verder is ds. C.A. van Dieren tussentijds afgetreden. In zijn plaats zijn kandidaat gesteld de predikanten G. Clements en W. Visscher. Er zijn 391 geldige stemmen uitgebracht en 1 blanco.

Op ds. Clements zijn 121 stemmen uitgebracht en op ds. Visscher 270 stemmen. Ds. Visscher is dus gekozen.

De heer ir. L. de Knecht is herkiesbaar. Nevenkandidaat is ir. H.J.A. Ruissen. Er zijn 390 geldige stemmen uitgebracht en 2 blanco.

Op de heer De Knecht zijn 380 stemmen uitgebracht en op de heer Ruissen 10 stemmen. De heer De Knecht is dus herkozen.

Tot slot is ook de heer P.T. de Vries herkiesbaar. Nevenkandidaat is de heer drs. K. Hofstede RA. Er zijn 388 geldige stemmen uitgebracht en 4 blanco.

Op de heer Hofstede zijn 35 stemmen uitgebracht en op de heer De Vries 353 stemmen. Daarmee is de heer De Vries herkozen.

De partijvoorzitter deelt mee dat de herkozen leden van het Hoofdbestuur daarin reeds bewilligd hebben bij hun kandidatuur en wenst hen van harte sterkte daarin toe en Gods zegen.

De partijvoorzitter deelt verder mee dat van H.M. de Koningin een telegram is ontvangen. De

tekst luidt als volgt:

*"Aan de ledenvergadering
Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)
Via congreszaal Euretco B.V.
Koninginneweg 1
3871 JZ Hoevelaken*

Op verzoek van Hare Majesteit de Koningin breng ik u allen, vandaag te Hoevelaken in algemene vergadering bijeen, haar oprechte dank over voor uw vriendelijke boodschap.

Uw gevoelens van verbondenheid met haar, zoals daarin tot uitdrukking gebracht, heeft de Koningin zeer gewaardeerd.

*Drs. C. Breedveld
Directeur Kabinet der Koningin"*

9. Afscheid van de heren W. Koliijn en ds. C.A. van Dieren

De partijvoorzitter richt zich in enkele hartelijke woorden tot de heren Koliijn en ds. Van Dieren. De heer Koliijn is jarenlang het gezicht van de partij naar buiten geweest. Ook heeft hij aan de professionalisering van de partij een behoorlijke bijdrage geleverd. Op de door hem gelegde eerste steen voor de nieuwbouw van het SGP-partijbureau staat de tekst "Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen". Die tekst geeft niet alleen de kern van de boodschap van de SGP weer, maar het is ook altijd het richtsnoer geweest voor de heer Koliijn om naar te handelen. De heer Koliijn is principieel en oplossingsgericht en probeert de eenheid van de partij te bewaren.

Ds. Van Dieren heeft vrijwel geen vergadering van het Hoofdbestuur verzuimd. Hij had in de vergaderingen een principiële en betrokken inbreng en wist de diepere oorzaak van diverse ontwikkelingen goed te peilen. Ds. Van Dieren bewilligde indertijd in zijn verkiezing tot lid van het Hoofdbestuur vanuit de grote innerlijke betrokkenheid op het werk van ds. G.H. Kersten, zowel politiek als kerkelijk. Het is goed de geschiedenis van onze partij te kennen. Wie de geschiedenis niet kent, moet haar overdoen. In de op 21 april 1927 gehouden algemene vergadering van de SGP te Rotterdam sprak ds. Kersten ondermeer over artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Over het verschil tussen de vrijheid van consciëntie en de vrijheid van beweging, in dit geval van openbare godsdienstoefening. Ds. Kersten zei ook: "Naar die wet, naar alle de Tien Geboden, zal God eens ook de overheid in de uitoefening van haar ambt oordelen". De overheid dient ook in onze tijd de geboden van de eerste en de tweede tafel van de Tien Geboden te handhaven.

Tot slot wenst hij beide heren van harte Gods onmisbare zegen toe voor het toekomstige. Beide heren krijgen een boeket bloemen overhandigd en verder zal het Hoofdbestuur binnen die kring nog aandacht geven aan het afscheid.

Ds. Van Dieren dankt de partijvoorzitter mede namens de heer Koliijn voor de hartelijke en vriendelijke woorden en het genoten vertrouwen. Er is een open en constructieve wijze van vergaderen van het Hoofdbestuur. Hij heeft zich wel eens de vraag gesteld of een predikant wel zitting moet nemen in het Hoofdbestuur, maar vindt het zeker van toegevoegde waarde om vanuit het belijden Gods mee te denken over politieke vraagstukken. Onder verwijzing naar de algemene vergaderingen in Putten over het zogenoemde vrouwenstandpunt vraagt hij of door hen die toen al profeteerden dat het niet lang meer zou duren dat een vrouw de SGP in de politiek zou vertegenwoordigen is opgemerkt dat de Heere van ons afweet en Hij regeert. In de achterliggende weken is veel gezegd en geschreven over Daniël, maar ds. Van Dieren miste daarin de afzondering in de binnenkamer die bij Daniël wel werd gevonden evenals het ootmoedige gebed in Daniël 9 met insluiting van zichzelf. Verder spreekt hij zijn zorg uit over de secularisatie

in de gezinnen binnen onze achterban. Tot slot merkt hij op persoonlijke titel op het partijpolitieke systeem in Nederland achterhaald te vinden net als Koningin Wilhelmina vlak voor het abdicatie vond.

10. Partijvoorzitter spreekt woorden van dank

De partijvoorzitter zegt een ieder hartelijk dank voor de komst en de inbreng. In het bijzonder zegt hij dank de forumleden, de heer Van der Staaïj, de leden van het stembureau, de organist, het personeel van Euretco B.V. en allen die in wat voor opzicht dan ook een bijdrage hebben geleverd aan het welslagen van de vergadering.

Hij deelt mee dat aan de uitgang een collecte wordt gehouden die bestemd is voor de bestrijding van de onkosten van de dag.

11. Slotwoord en sluiting door ds. H. van den Belt

Ds. Van den Belt leest Handelingen 5 : 27-42 en spreekt een slotwoord uit naar aanleiding van het door hem gelezen Schriftgedeelte. De maatschappelijke druk op christenen neemt toe, het onbegrip wordt groter en de marges in de politiek worden kleiner. Wij zijn bezorgd en bedroefd over de ontwikkelingen in ons vaderland. Dat mag ook en kan niet anders als we op de ontwikkelingen letten, maar de apostelen waren juist verblijd dat zij waardig geacht geweest waren om Zijns Naams wil smaadheid te lijden. Die blijdschap wortelt in de kinderlijke afhankelijkheid van God en is een gave van de Heilige Geest. "Verblijdt u in den Heere allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u". Wat ontbreekt bij ons en wat kunnen wij hiervan leren? In de eerste plaats waren de apostelen verblijd omdat zij verder zagen dan de omstandigheden waarin zij verkeerden, de vijandschap van en de veroordeling door de Joodse Raad. Het gaat hen om God, om de zaak van de Heere Jezus Christus. "En de zaligheid is in geen ander; want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welchen wij moeten zalig worden". In de tweede plaats moeten wij opmerken dat de apostelen niet konden stoppen met de verkondiging van de Heere Jezus. De hogepriester zei: "Hebben wij u niet ernstiglijk aangezegd, dat gij in dezen Naam niet zoudt leren? En zie, gij hebt met deze uw leer Jeruzalem vervuld, en gij wilt het bloed van dezen Mens over ons brengen". De overheid moet zorg dragen dat de verkondiging van het evangelie van de Heere Jezus Christus ongestoord voortgang moet kunnen hebben. In de derde plaats zijn de apostelen verblijd omdat de Zaligmaker leeft. "De God onzer vaders heeft Jezus opgewekt, Welken gij omgebracht hebt, hangende Hem aan het hout. Dezen heeft God door Zijn rechter hand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving der zonden". Johannes hoorde het zeggen: "Hem Die op den troon zit, en het Lam zij de dankzegging en de eer en de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid". Dat is een geestelijke blijdschap vanwege de heerlijkheid des Heeren. Hij regeert! De vrucht van deze blijdschap is dat zij niet ophielden "allen dag in den tempel en bij de huizen te leren en Jezus Christus te verkondigen".

Vervolgens laat ds. Van den Belt zingen Psalm 33 vers 1 en besluit hij de vergadering met gebed.

Bijlage 4

Verslag van de op 16 maart 2013 gehouden algemene vergadering (huishoudelijke vergadering) van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) in een congreszaal van Euretco B.V. te Hoevelaken

1. Opening

De partijvoorzitter, ds. A. van Heteren, heet een ieder hartelijk welkom en opent de vergadering met het lezen van Johannes 15 : 18 - 16 : 4 en met gebed. Vervolgens laat hij zingen Psalm 69 vers 2. Hij spreekt de wens uit dat op een waardige wijze vergaderd mag worden en draagt de leiding van de vergadering over aan de heer M.F. van Leeuwen, algemeen voorzitter.

2. Vaststellen voorstel

De voorzitter schetst het procesverloop en merkt op dat gelet op de uitvoerige discussies die in de ledenvergaderingen van plaatselijke kiesverenigingen hebben kunnen plaatsvinden de aandacht nu vooral gericht zal worden op de voorliggende amendementen. Desgevraagd geeft hij aan dat de vergaderorde geen ruimte biedt voor stemverklaringen en dat ook niet nodig is nu in de achterliggende weken alle ruimte is geweest om als kiesvereniging duidelijk te maken hoe over het voorstel van het Hoofdbestuur wordt gedacht. Het was zelfs mogelijk daarvoor een lid van het Hoofdbestuur ter plaatse uit te nodigen.

Vervolgens vraagt hij aan de indieners van de amendementen of die gelet op het preadvies van het hoofdbestuur worden gehandhaafd. Het amendement Hien-Dodewaard wordt vervolgens ingetrokken waarbij de afgevaardigde aangeeft het amendement van Rhenen te zullen ondersteunen. Een afgevaardigde van de kiesvereniging van Rhenen licht het amendement toe. Het amendement beweegt zich in dezelfde lijn als het voorstel van het Hoofdbestuur en onderkent de juridische werkelijkheid zoals die is ontstaan door het arrest van de Hoge Raad van 9 april 2010. Wel wordt een verbetering van de redactie voorgestaan. De verwijzing naar artikel 10 van het Program van Beginselen (PvB) in het voorstel van het Hoofdbestuur kan de indruk wekken dat over dit artikel in het geheel niet meer gesproken kan en mag worden met kandidaten. Volgens de Hoge Raad mag de inhoud echter wel degelijk worden uitgedragen, ook in het proces van kandidaatstelling. Daar komt bij dat artikel 10 PvB een bredere strekking heeft dan alleen het passief kiesrecht voor vrouwen. Het amendement van Rhenen vindt hij nauwkeuriger en eenvoudiger geformuleerd dan het voorstel van het Hoofdbestuur. Tot slot kan het amendement een verbinding leggen met hen die de opvatting zoals die is neergelegd in artikel 10 PvB niet tot een taboe willen maken.

Een afgevaardigde uit Wierden stelt Rhenen de vraag of wel voldoende wordt beseft dat Rhenen op deze manier eraan meewerkt dat vrouwen ongelimiteerd in politieke organen zitting kunnen nemen. Een andere afgevaardigde uit Hendrk-Ido-Ambacht vindt dat de kern van het voorstel van het Hoofdbestuur het woord "rechtens" is en gelet daarop de vraag moet worden gesteld wat nu precies het verschil is tussen het amendement van Rhenen en het voorstel van het Hoofdbestuur. De afgevaardigde uit Rhenen merkt op dat het meewerken aan het plaatsen van vrouwen op kandidatenlijsten niet de achtergrond van het amendement is, maar dat die juridische werkelijkheid niet kan worden ontkend. Het amendement maakt meer dan het voorstel van het Hoofdbestuur duidelijk dat individuele kandidaten wel bevraagd mogen worden op hun mening over artikel 10 PvB, maar tegelijk het geslacht niet rechtens tegengeworpen mag worden. Een afgevaardigde uit Middelburg merkt op dat de onderlinge samenhang tussen Program van Beginselen, statuten en algemeen reglement in het oog moet worden gehouden en dat juist die samenhang tot uitdrukking wordt gebracht in het voorstel van het Hoofdbestuur en niet in het

amendement. Dat vindt de afgevaardigde uit Rhenen geen doorslaggevend argument. Een afgevaardigde uit Rotterdam vraagt of het amendement extern voldoende duidelijk is als niet wordt verwezen naar het Program van Beginselen. Een afgevaardigde uit Hedel roept op zich achter het amendement van Rhenen te scharen om de eenheid in de partij te bewaren. Een afgevaardigde uit Capelle aan den IJssel wijst erop dat de strekking van een amendement belangrijk is. Hij ervaart de strekking van het amendement van Rhenen als constructief. Met zowel het amendement als het voorstel van het Hoofdbestuur kunnen kandidaten bevroegd worden op hun mening over artikel 10 PvB. Amendement en voorstel zijn dan ook qua intentie en strekking hetzelfde. Om die reden is er wat hem betreft geen probleem om het amendement te aanvaarden. Een afgevaardigde uit Hardinxveld-Giessendam stelt dat door het amendement wel kandidaten kunnen worden afgewezen omdat zij artikel 10 PvB niet onderschrijven, maar niet vanwege hun geslacht. De voorzitter zegt dat die interpretatie onjuist is en geen recht doet aan de juridische werkelijkheid. Een afgevaardigde uit Veenendaal wil graag van de afgevaardigde uit Rhenen expliciet horen dat het amendement materieel geen andere gevolgen heeft dan het voorstel van het Hoofdbestuur en wil ook weten wat het stemgedrag zal zijn van Rhenen als het om een eventueel geamendeerd voorstel gaat. De afgevaardigde uit Rhenen zegt niet blij te zijn met de juridische werkelijkheid, maar die wel te aanvaarden. Verder zal Rhenen voor een geamendeerd voorstel stemmen.

De voorzitter zegt dat het voorstel van het Hoofdbestuur op geen enkele manier zodanig kan worden geïnterpreteerd dat de suggestie ontstaat dat over artikel 10 PvB niet meer mag worden gesproken en de inhoud daarvan niet meer mag worden uitgedragen. De afgevaardigde uit Rhenen onderschrijft dat ook het Hoofdbestuur de intentie heeft om de in artikel 10 PvB neergelegde opvatting te handhaven, maar vindt de tekst van het amendement een verbetering ten opzichte van het voorstel. De voorzitter merkt op dat het amendement dus geen inhoudelijke wijziging inhoudt, maar alleen een redactionele verbetering is. Tot slot merkt de voorzitter desgevraagd op dat de tekst van het amendement hoogstwaarschijnlijk niet op bezwaren stuit bij het ministerie van BZK.

Daarna wordt de vergadering geschorst.

Na de schorsing deelt de voorzitter mee waardering te hebben voor de waardige wijze waarop vergaderd wordt. Verder constateert hij dat het amendement van Rhenen een redactionele wijziging beoogt. Uit het voorstel van het Hoofdbestuur kunnen inhoudelijk geen andere conclusies worden getrokken dan uit het amendement en omgekeerd. Wel constateert hij dat de in het amendement gebruikte bewoordingen niet alleen een verbinding leggen naar hen die ten onrechte menen dat uit het voorstel van het Hoofdbestuur kan worden afgeleid dat artikel 10 PvB niet meer mag worden uitgedragen, maar ook kan zorgen voor nieuwe misverstanden, namelijk dat het niet onderschrijven van artikel 10 PvB op zichzelf al voldoende is om iemand niet op de kandidatenlijst te plaatsen. Dat laatste is in strijd met het arrest van de Hoge Raad en zo mogen noch het voorstel van het Hoofdbestuur noch het amendement worden geïnterpreteerd. Het amendement is inhoudelijk hetzelfde als het voorstel van het Hoofdbestuur, doch beoogt dat redactioneel te verduidelijken. Gelet op het voorgaande blijft het Hoofdbestuur bij het preadvies om het oordeel over het amendement over te laten aan de huishoudelijke vergadering.

Uit de daaropvolgende stemming - waarbij per kiesvereniging wordt aangegeven hoe de afgevaardigden stemmen - blijkt dat 206 afgevaardigden vóór het amendement hebben gestemd, 198 tegen en er zijn "2 blanco" stemmen uitgebracht. Het amendement is derhalve aanvaard.

Daarna volgt stemming - waarbij wederom per kiesvereniging wordt aangegeven hoe de afgevaardigden stemmen - over het geamendeerde voorstel. Dat wordt aanvaard met 320 stemmen vóór, 85 tegen en er is "1 blanco" stem.

De voorzitter zegt nogmaals hartelijk dank voor de goede wijze waarop vergaderd is. Hij spreekt zijn hartelijke verbondenheid uit ook richting hen die niet voor konden stemmen en hoopt dat die verbondenheid er ook andersom zal zijn. Hij roept op om zich te richten op de doorwerking van Gods geboden in de samenleving. Dat is goed voor de samenleving, voor ons en onze naasten.

3. Sluiting

Verder niets meer aan de orde zijnde, laat de voorzitter Psalm 122 vers 1 en 3 zingen en gaat hij voor in gebed waarmee hij de vergadering besluit.

Financieel jaarverslag

Verlag van de penningmeester

(toelichting op de samengevoegde rekening van baten en lasten over het jaar 2013; bedragen afgerond op € 1.000)

Algemeen

Medio februari is het partijbureau in Rotterdam officieel in gebruik genomen. Na de hectiek van de verhuizing konden de activiteiten plaatsvinden vanuit een modern en eigentijds gebouw. Het resultaat voldoet volledig aan de verwachtingen. Tevens zijn de werkzaamheden afgerond binnen het beschikbare budget. Een aantal leden heeft ook een bijdrage geleverd aan de verhuizing, de inrichting en de opening. Wij zijn dankbaar voor het vele meeleven.

Zoals altijd zijn er daarnaast weer veel vrijwilligers geweest die zich het afgelopen jaar belangeloos voor de SGP hebben ingezet. We kunnen dit als partij niet voldoende waarderen!

De leden hebben de SGP het afgelopen jaar weer ruim bedeed; aan giften en overbetalingen ontving de partij in het afgelopen jaar ruim € 199.000,-. Voor uw grote offervaardigheid voor onze partij zeggen wij u allen zeer hartelijk dank.

Hieronder volgt een korte toelichting op een aantal posten van de jaarrekening over 2013.

BATEN

De totale baten bedroegen over het jaar 2013 € 1.392.800,-. Ten opzichte van de begroting € 71.800,- meer dan voorzien. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Subsidie

De totaal ontvangen subsidie in 2013 is per saldo ruim € 37.600,- meer dan begroot. De belangrijkste oorzaak hiervan is de definitieve beschikking over het boekjaar 2012. De herziene beschikking heeft ertoe geleid dat er alsnog een bedrag van ruim € 24.000,- werd ontvangen.

Giften (incl. *De Banier*) en legaten

Deze post is € 17.000,- meer dan begroot. Dit betreft voornamelijk extra giften die ontvangen zijn ten behoeve van *De Banier*.

LASTEN

De totale lasten bedroegen over het jaar 2013 € 1.205.700,-. Ruim € 158.100,- lager dan begroot. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Huisvestingskosten

Deze kosten zijn lager dan begroot, namelijk een kleine € 38.000,-. De belangrijkste afwijking betreft de post nieuwbouw, waarvoor ten behoeve van zgn. restposten nog een bedrag in de begroting was opgenomen. Door er strak op te sturen zijn de werkelijke kosten uiteindelijk aanzienlijk lager dan begroot. Dit levert een voordeel op van € 37.000,-.

Public Relations

Deze post laat een voordeel zien van € 26.000,-. Dit wordt volledig veroorzaakt door de keuze die gemaakt is om minder te adverteren.

De Banier

Per saldo zijn de kosten € 22.000,- lager dan begroot. Hoewel de portokosten fors hoger zijn

dan begroot (€ 12.000,-), wordt dit volledig gecompenseerd door afname van de druk- en opmaakkosten, die een voordeel opleveren van ruim € 26.000,-.

Overige algemene kosten

Bij het opstellen van de begroting over 2013 was de SGP verwikkeld in een langlopende juridische procedure. Inmiddels is deze beëindigd. De kosten hiervan zijn (veel) lager uitgevallen dan voorzien. Dit levert een voordeel op ten opzichte van de begroting ter grootte van € 34.000,-.

Resultaat 2013

Het boekjaar 2013 is per saldo afgesloten met een positief resultaat van ruim € 187.100,-. Dit in tegenstelling tot een vooraf begroot negatief resultaat van ruim € 42.700,-. Het resultaat is het saldo van € 71.800,- aan hogere inkomsten en € 158.000,- minder uitgaven dan begroot.

Resultaatbestemming

De resultaatbestemming over 2013 is als volgt:

» Bestemmingsreserve huisvesting

Ten gunste van het resultaat over 2013 is een bedrag van € 40.000,- ten laste van de bestemmingsreserve huisvesting geboekt. Deze reserve, die in het verleden gevormd is vanuit de boekwinst die is behaald op de verkoop van het voormalige ds. G.H. Kerstenhuis, wordt vanaf 2013 jaarlijks aangewend ter dekking van een gedeelte van de huisvestingskosten en de afschrijvingskosten van het nieuwe kantoorpand. Na verwerking van deze mutatie bedraagt het saldo ultimo 2013 € 1.160.000,-.

» Bestemmingsreserve ICT

Vanuit de resultaatbestemming wordt een bedrag van € 60.000,- toegevoegd aan deze reserve. Dit is bestemd voor de vervanging van de huidige hardware en voor het aanpassen van het ledenbeheersysteem. Na verwerking van deze mutatie bedraagt het saldo ultimo 2013 € 160.000,-.

» Algemene reserve

Per balansdatum bedraagt het saldo van de algemene reserve € 2.336.900,-.

Sliedrecht, februari 2014

J.P. Tanis MBA

Balans per 31 december 2013*(bedragen in euro's)*

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Terreinen	476.364	476.364
Gebouwen	1.042.691	1.059.785
Installaties	81.988	80.614
Inventaris	126.362	132.641
Automatisering	34.122	63.787
Financiële vaste activa		
Effecten	988.940	993.542
Spaargelden	2.493.586	2.180.229
Vorderingen		
Rekening-courant		
Stichting Fractiebijstand SGP	-	238
Rente	39.760	68.293
Subsidies	112.817	59.779
Overige vorderingen	35.014	140.909
Liquide middelen	88.425	27.261
	<u>5.520.069</u>	<u>5.283.443</u>
PASSIVA		
Vermogen (vrij besteedbaar)		
Bestemmingsreserve huisvesting	1.160.000	1.200.000
Bestemmingsreserve verkiezingen	-	-
Bestemmingsreserve ICT	160.000	100.000
Algemene reserve	2.336.905	2.169.731
Vorzieningen		
Verkiezingsfonds	1.576.344	1.434.008
Onderhoudsvoorziening	5.843	-
Kortlopende schulden		
Rekening-courant		
Guido de Brès-Stichting, WI-SGP	57.742	74.652
SGP-jongeren	46.902	36.600
Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa	19.295	132
Partijblad	30.428	13.932
Overige schulden	126.609	254.387
	<u>5.520.069</u>	<u>5.283.443</u>

Rekening van baten en lasten over het jaar 2013

(bedragen in euro's)

	2013		2012
	uitkomst	begroting	uitkomst
BATEN			
Partijbijdragen	486.446	470.250	446.448
Subsidie	533.925	496.374	425.555
Giften en legaten	80.546	82.500	269.895
Partijblad De Banier	195.110	206.725	263.150
Rentebaten en waardeveranderingen effecten	60.843	45.000	96.901
Overige opbrengsten	35.987	20.200	24.052
	<u>1.392.858</u>	<u>1.321.049</u>	<u>1.526.000</u>
LASTEN			
Personeelskosten	390.433	405.977	385.218
Afschrijvingen	69.155	75.558	17.185
Huisvestingskosten	48.227	86.350	84.380
Vergaderkosten	103.843	118.650	75.752
Public Relations	194.425	220.250	635.414
Kosten partijblad De Banier	244.276	267.000	223.691
Kantoorkosten	85.016	75.480	33.380
Algemene kosten	42.308	86.550	92.212
Bijdrage aan geledingen	28.000	28.000	119.528
	<u>1.205.683</u>	<u>1.363.815</u>	<u>1.666.761</u>
Resultaat	<u>187.174</u>	<u>42.766-</u>	<u>140.760-</u>
Resultaatbestemming:			
Bestemmingsreserve huisvesting	40.000-	38.849	34.540
Bestemmingsreserve verkiezingen	-	-	181.290-
Bestemmingsreserve ICT	60.000	16.250	5.000
Algemene reserve	167.174	97.865-	991
	<u>187.174</u>	<u>42.766-</u>	<u>140.760-</u>

Van Ree Accountants en
Belastingadviseurs BV
Sitiopark 2-4
3941 PP Doorn
Postbus 294
3940 AG Doorn

T (0343) 41 59 40
F (0343) 41 44 78
doorn@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij

Bijgesloten samengevatte jaarrekening bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2013 en de samengevatte rekening van baten en lasten zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van de Staatkundig Gereformeerde Partij per 31 december 2013. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 13 februari 2014. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 13 februari 2014.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Het kennismaken van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van de Staatkundig Gereformeerde Partij.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2013 van de Staatkundig Gereformeerde Partij.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van de Staatkundig Gereformeerde Partij per 31 december 2013 en in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2013 van de Staatkundig Gereformeerde Partij.

Doorn, 13 februari 2014

Van Ree Accountants en Belastingadviseurs BV

w.g.

drs. A.H.J. Kraaij
Registeraccountant

Van Ree Accountants en
Belastingadviseurs BV
Sitiopark 2-4
3941 PP Doorn
Postbus 294
3940 AG Doorn
T (0343) 41 59 40
F (0343) 41 44 78
doorn@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl

Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)

Dinkel 7, 3068 HB ROTTERDAM

T 010 - 72 00 775

E voorlichting@sgp.nl

 facebook.com/sgpnieuws

 twitter.com/sgpnieuws

www.sgp.nl

